ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 60 ղ. ոսկեդր.
Վեցամսեայ 35 » »
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 4 տոլար
Վեցամսեայ 2,50 »
ԻՐԱՔ եւ ՊՐՍԿ. 1 Անգ. ոսկի
Տէր եւ Տնօրէն՝ Հ. ՊԱԼԵԱՆ
ՋԵՌԻՆ ՀԱՏԸ 3,50 Դրուշ

ԱԶԴԱԿ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹ 5 ԱՊՐԻԼ 1930
«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. No 587
BEYROUTH, Gd. LIBAN
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

Գ. ՏԱՐԻ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — ԹԻՒ 288

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

Հայ ցաւին, յոյսին ու ընդվզումին անզուգական երգչին՝ ծանօթ գրագէտ Աւետիս Ահարոնեանի գրական գործունէութեան քառասնամեայ յոբելեանը կը տօնուի երախտագէտ հայ ժողովուրդի բոլոր խաւերուն կողմէ, բոլոր գաղութներու մէջ։

Ահարոնեան քառասուն երկար ու ձիգ տարիներ՝ մեր գողգոթայի ծանր խաչը շալակած և ճաշակած մեր տարաբաղդ ժողովուրդի վիշտն ու տառապանքը, զայն երգեց հարազատօրէն և պատկերացուց հայ հոգիին կենդանի բաբախումն ու հաւատաւոր յոյսերը։

Ահարոնեան իր գունագեղ և գերազանցապէս բանաստեղծական անձնայատուկ շնչառութ ու պատկերներովը ցնցեց մեր ամբողջ ...թիւնը և փոխանցեց մեզի հայրենի տառապանքով փոթորկուն յուզումը, որ դարեր շարունակ մեր նախորդ սերունդներու ...տականութիւնը եղաւ։ Ան իր զայրոյթի զմայլելի երգերով ...ա սրտացուց մեր երակներուն մէջ և սորվեց ու տառապած հայը ...եց հայրենի բարձր սիրով ու հաւատաւորի խանդավառութիւն և զայն մղեց Մեծ Ուխտի ճանապարհները։

Ահարոնեան հայ ժողովուրդի արդար ցասումին և վրէժի ազատագրութեան վեհագոյն արտայայտիչն է։ Ան մեր տանջուած ու ...ուած հայրենիքի հզօր պաշտամունքի երգիչն ու մեր վեհագոյն լեզուի հարուստ ժառանգորդն է։

Ահարոնեան մեր նորագոյն գրականութեան մէջ կերտեց ...ական աւանդով փառքի և հպարտութեան դափնի մը, որ ցարդ ...անցանելի կը մնայ և հիացում կը պատճառէ զինք ճանչցողներուն։ Ահարոնեանի արցունքը կայծ և յուզումը ըմբոստութիւն կը ...կէ։

Ահարոնեան հայ ոգիի և հայ զգացումի փառաշուք ուսուցիչն է, գիտէ փոթորկել ու հրդեհել ընթերցողը և պատրաստել սերունդը ցեղի յարութեան և ազատութեան հաւատովը ու լեցուն։

Ահարոնեան հայուն ազգային գրագէտն ու ազգային բանաստեղծն է, ան Թանկագին մէկ մասունքն է մեր ազգային գանձին ... պատկանի ամենուն՝ ողջ հայութեան։

Կիլիկիոյ վեհափառ հայրապետը շատ իրաւամբ կը գրէր իր ...անանի փոխանորդին անմիջապէս կազմելու համար յոբելեանական յանձնախումբը.

«Մի մոռնաք Ա. Ահարոնեանի քառասնամեայ յոբելեանը, քառասուն տարի հայուն ցաւը և հայրենիքի զուլումը լացեր և ...ուցեր է ոչ իբրև յեղափոխական, որովհետև յեղափոխականութեան ...չեն լար, կը գործեն։ Ահարոնեան Արարատեան Դաշտի սրտազաւակ, ծնած ու սնած ալեփառ Մասիսի քղանցքին տակ, ժողովուրդին հետ կրեր, տառապեր ու գրեր է։ Գրականութիւնը ոչ ... և ոչ ձեռը, այլ ընդհանուր ազգին է»։

Ահարոնեան մեր ցաւին, վրէժին, յոյսին ու հաւատքին ճշմարիտ թարգմանն ու արտայայտիչն է։

Իր քառասուն տարուան նուիրումին հատուցումը կ'ստանայ այսօր Ահարոնեան։ Ան սիրտն ու հոգին նուիրեց և տանջուեցաւ ...ց համար։ Մենք ծափ, համակրանք, հիացում և պատարագ կը ...իրենք անոր։ Ան քառասուն տարի անդադար չարչարուեցաւ և ...ումներու էն ահաւորը ապրեցաւ, իսկ այսօր ամենագերազանց ...ցամունքներու և սիրոյ արտայայտութեանց կ'արժանանայ։

Ցարգա՜նք, մեր տառապանքի անզուգական երգչին և յաղ...նք իր գրական բազմակողմանի տաղանդին։

ԱՇՈՒՂԸ

Զուր ես խառնում ծեր ու յիշերն աշուղին.
Այնտեղ միայն հին օրերի խոհեր կան.
Դու խօսք գտես լեզու, խօսք տալ ժայռերին,
Նրանց ասա՛, թող քեզ պատմեն, ի՞նչ տեսան...
Երբ անզօր է այն Աստուածն աշխարհում,
Դահն էլ պէտք չէ, եւ ոչ Աստուած երկնքում...
Անցիր հանգուստ շիրիմների վրայից,
Հողի տակ էլ բռունցները քուն չունին.
Շարան - շարան հողաբլուրի խորերից,
Խուլ մռմռոցներ զուցէ լսես ցաւագին...
Երբ այսքան ցաւ ու արիւն կայ աշխարհում,
Դահն էլ պէտք չէ, եւ ոչ Աստուած երկնքում...
Խօսի՛ր քնար... Արար - աշխարհ թէ լռի,
Ցաւի, արեան, տառապանքի լուռ ծոցում,
Կոյր աշուղը Հաւաշանքի պարտք ունի
Թշուառութեան ու անէծքի վայրերում.
Այսքան չարիք թէ՛ մոռացանք մեր որդիք,
Թո՛ղ ողջ աշխարհ հային կարդայ նախատինք:
Դիակների վիշտը լացի ու ցաւեր...
Քանի՜ դարեր լոկ ողբ ու սուգ ենք ասում,
Այժմ անէ՛ծք, դահիճներին մարդակեր,
Վրէ՛ժ միայն, լոկ վրէժ եմ պահանջում...
Այսքան չարիք թէ մոռացանք մեր որդիք,
Թող ողջ աշխարհ կարդայ հային նախատինք...

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԳՐԱԳԷՏԸ

Քառասուն տարի գրել է շարժել հայ ժողովրդի մեծագոյն զաւակներէն մին՝ Ա. Ահարոնեան եւ սերունդներ առաջնորդել ազատութեան ճամբին։

Հիմա հայոց աշխարհը՝ դեռ իրաւազուրկ թէեւ, տօնում է հայ վաստակաւոր գեղագէտի քառասնամեայ ազգօգուտ աշխատանքի յոբելեանը։

Բազմերանգ են ստեղծագործութեան մարզերը հայ մեծանուն գրագէտի եւ բազմազան գծած ուղիները մեր հանրային կեանքին մէջ։ Բայց մեր խօսքը կարճ է եւ դառնում է այն լոյսի շուրջ, որ մենք ունինք մէջ ..., որպէս ուղեցոյց։

Հայոց երկիրը երկրագործական, հայ ժողովուրդը գերազանցօրէն հողագործ, հողի սիրտը ակօսող ու քրտինքը հողին խառնող։ Հացը մեր՝ հալալ՝ հողից ենք հանում՝ մեր աշխատանքով։

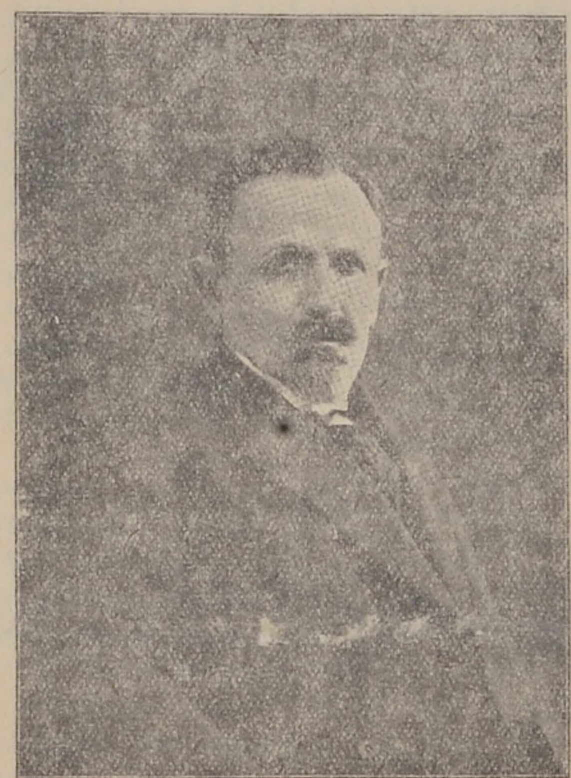

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ)

Շատ անգամ կը մտածեմ այն գրողներուն մասին, որ արուեստին մտահոգութիւնը կը տանին գրականութեան բաւիղներուն, ու հակառակ իրենց տարապայման ճիգին՝ զանգուածները կը զլանան գնահատանքի նուազագոյն հարկը ընծայել իրենց։ Ասիկա ճակատագրական է։ Ժողովրդային լայն հաւանութիւնները ընդհանուր չեն երբեք ստուերներու մէջ փնտռելու կեանքէն արտածորող հզօր երգերու խորհուրդը։ Ահարոնեան շատ կանուխ ըմբռնեց այս պարագան ու մնաց ստեղծագործութեան այն կալուածին մէջ ուր մեծ և արիւնոտ տեսիլներու ու մարդկային խղճմտանքը խարանող անհանգստացուցիչ վիշտերու հեծկլտանքը կ'արձագանգէ։ Ան տառապեցաւ ու երգեց ցաւը անոնց որ մեր մոլորակին վրայ աւելի արիւն ու արցունք տեսան քան բանաստեղծական երանգներու երջանիկ ստուերախաղը։

* *

Գրականութեան մէջ գրողին համար կայ սարսափ տեսիլքներուն տիրական յաճախանքին տակ ապրելու հարցը։ Մեր միտքը խորհուրդի ակօսներ կը բանայ մեր գանկին տակ յարատև լարումով մը, որ ի վերջոյ ստեղծագործութեան համար առաջ յորջորջուած կ'ունենայ։ Այս տեսակէտով առօրեայ մեր ապրումները պէտք է միևնոյն ապրումէն ներշնչուելու անհրաժեշտութեան մէջ գտնուին։ Այսպէս եղաւ պարագան Ահարոնեանի մշակած գրականութեան 2)3ին։ Ան անկեղծօրէն տառապեցաւ ու ապրեցաւ հայ ցաւով, խանդավառուեցաւ ու յափշտակուեցաւ ցեղին իւրաքանչիւր գաղափարական և ազգամուղ վերելքով, առկէ իր գրականութեան մէջ այն տիպերը, որոնք լուսաւոր արահետներէ կը քալեն ու կը մեռնին խաչելի մը ի խնդիր։

* *

Օգտաշատ մտածողութիւնը անբաժան կը մնայ մեծ մասամբ Ահարոնեանի նախապատերազմեան գրականութենէն։ Աւելի ռոմանթիզմ կայ իր Ազատութեան ճանապարհին և Արցունքի Հովիտին, քան յետ պատերազմեան իր երկերուն մէջ, ուր իրապաշտ արուեստագէտի մը հոգեբանական որոնումները մտահոգութեան առաջին գծին կը սարուին։

* *

Ահարոնեան կը պատկանի սակաւաթիւ այն տաղանդներուն, որոնք հետզհետէ ունեցան գրական շքեղ վերելք մը, տակաւ արտագրելով գիրեր գերազանցող երկեր։ Իր գրականութեան առաջին շրջանին ան երևան եկաւ իբրև գաղափարապաշտ գրող, որուն ստեղծագործութեան մէջ ռոմանթիզմի հետքեր նշմարուեցան, պարագայ մը որ թէև արմատապէս չպակասեցաւ իր նոր արտադրութիւններէն՝ յամենայն դէպս, տեղի տուաւ արուեստով և իրապաշտ որոնումով խարանելու հզօր ճիգին։

* *

Պահ մը եղան մտածողներ որ Ահարոնեան ինքզինքը կրկնելու արտուր հարկին ներքև կը գտնուի։ Այդ շարքէն գի՞ք նմանցած տեսնելու նկրտող փաստեր մը, անհամ յանդերդի մը յայլելալով կրկնեց թէ Ահարոնեան ընդմիշտ մնաց մեր լալկան գրողը։ Այս որակումը երկու տեսակէտով սխալ էր, առաջին, Ահարոնեան երբեք չլացաւ իր սեպհական թախիծը, այլ՝ վիշտը հայ ցեղին, պահանջելով անոր իրաւազրկուած, հարստահարեալ եւ կոչկռտամահ զաւակներուն տիրական տուրքը, ու ասիկա խարանող գրականութեան մը, երկրորդ, իր երկերուն պայծառութեամբ ան ապացուցեց թէ երբեք չէ եղած ինքզինքը կրկնելու զաւազին հարկադրանքին տակ, որովհետև իր տաղանդը մինչև վերջ մնաց առոյգ և ստեղծագործող։

* *

Ահարոնեանի ոճը կը պահէ բանաստեղծական արուեստին պատկառելի հարստութիւնը։ Իր արձակը որ իր չափածոյ բանաստեղծութեան մօտ ունի անհերքելի առաւելութիւններ, կը բանայ արեւելահայ գրականութեան մէջ լեզուական նոր հորիզոններ։ Րաֆֆին տուաւ այդ բարբառին գասական ձևերը, Շիրվանզադէ բեմական լեզուն կաղապարներու ... նութեան ենթարկեց, իսկ Ահարոնեան՝ քերթողական արձակը հասցուց անուրանալի գեղեցկութեանց։

* *

Ինչ որ բլլայ իր տաղանդին ու ամբողջական գրականութեան հանդէպ ընթերցողներու հոծ զանգուածի մը կեցուածքը, անուրանալի է որ Ահարոնեանի մշակած գրական սեռերէն իր բանաստեղծական պատմուածքներն ու վերջին հոգեբանական փնտռուքները պիտի մնան ամենէն փնտռուած ու ինքնատիպ էջերը։

* *

Ահարոնեանի գրականութիւնը կարելի է նմանցնել գետի մը որ կը փայլէ ընդարձակ տարածութիւններու ընդմէջէն, ու իր յորձանքին մէջ մերթ կատղած ու փրփրուն, մերթ յորդահոս ու աշխուժ, այլ յաճախ բանաստեղծօրէն տրտմաշուք, ան կը գիծէ դէպի ովկէանոս տանելով իր ճամբուն վրայ գտնուող համայնապատկերներէ ծորող երգին, մանչիւնին, տեսիլքին ու չարչարանքին խորհուրդը, այսպէսով զինք հիւրընկալող ջուրերուն սիրտը վերածած գոյներու, մրմունջներու, երազներու և մտածումներու մշտաբխուն և կենդանի տուփի մը։

* *

Մայրերը Ահարոնեանի գրականութեան մէջ կը ներկայանան առանձին գուրգուրանքով։ Անոնք ընդհանրապէս կը մարմնացնեն կենդանի նահատակութիւնը մարդկային մեծագոյն տառապանքներուն։ Լափող կրակի մը նման վիշտը կը կրծէ անոնց սիրտը։ Անհասարակ տրտում են անոնք ու սգաւոր։ Մերթ բարբարոս ոճիրի մը ժողովքին զոհ տուած իրենց մանուկները, մերթ մարդկային ժանտ օրէնքներու անարդարութեան զիջած իրենց պարման կարեւնքը, անոնք կը տքան անպատմելի վիշտին ներքև իրենց հոգին տանջահարող մայրական զգացումին։ Իր կրած գրական սղցոցութեան մէջ այս պարագան զգալի է։ ...տութեան ինչ գծեր կ'ենդրէ Անատոլի մայրերուն և իր մայրերուն միջև։ Բայց այս էջը արցունք ունի Ահարոնեանի գրականութեան մէջ և արիւն։ Զափազանցութիւն պիտի չըլլար, եթէ ըսէինք թէ միայն մայրերը նուիրուած իր էջերը պիտի բաւէին տիրական հմայքով մը կապելու իր անունը։

* *

Ահարոնեանի անունին մեծութիւնը իր գրականութեան լոյսին տակ ձգելու իւրաքանչիւր փորձ հոգեկան սփոփանքի հետ տառապեցնող բան մը ունի։ Ան հայ իրականութեան սակաւաթիւ այն դէմքերէն է, որոնց մտածումը կը ճառագայթէ պայծառ աստղի մը նման։ Անոր համար գտնուիր չունէինք Կեսարի ու Կառոսի իմաստունի գործակիցներ։ Իր խորքին մէջ իմացապաշտ, ան ջերմ հաւատացեալ մըն է մեծ հանճարներու քաղաքակրթութեան պատմութեան մէջ կատարած դերին։ Իրաւազրկուած ու թշուառ մարդկութեան մը ցաւին վկաներէն իր սիրտը ամենէն աւելի սակայն կոտրտող մարդկութեան եղերական ու դժխեմ մարտիրոսագրութիւնը ապրող իր ցեղին համար։

* *

Ահարոնեանի պատմուածքները տրամաբանական փախձանի մը կը դիմեն։ Իր մտածումը ճառագայթի մը նման կը կախուի ամբողջ պատմուածքի ընթացքին, ոչ մէկ կենտոնէ։ Յաճախ այդ պատմուածքներու ոճը զուրկ է իր արձակ քերթուածներու լեզուական հարստութենէն, բայց զանոնք հետաքրքրական դարձնելու, մանաւանդ ընթերցողը մտածումի ծիրին մտեցնելու իր ճիգը՝ հետաքրքրութեան մը մէջ կը պահէ վերջին։ Այս պատճառաւ շատ անգամ իր վիպակներուն մէջ անհարկի անհարկութիւններու և բացատրական վիպային procédéներու ներկայութիւնը կը մնայ, բան մը որ մեղադրանքի աթոռին վրայ պիտի ծառայէր տաղանդէ զուրկ ոևէ գրող։

* *

Ահարոնեան գերազանցապէս հզօր ու ցնցող պատկերներու արուեստագէտն է։ Ինչ որ է Տվագրուած նկարչութեան մէջ, նոյնն է Ղարիպը գրականութեան համար։ Իր երանգապնակին վրայ բոյրերու մարմրուն ստուերները հալած են, տեղի տալով չնշուած և վառ գոյներու։ Իր նկարագրած ցաւոտ պատկերներուն մէջ մարդոց արտաքինին պէս իրենց ներաշխարհն ալ խորունկ ցնցումներու ենթակայ է։ Անոնք չեն լար, այլ կը տնքան, չեն ժպտիր, այլ կը քրքջան, չեն գանգատիր, այլ կը բողոքեն։ Իր պատմուածքներուն մաս կազմող կենդանիներն իսկ անբաժան կը մնան տիեզերական ողբերգութեան, անոնք իրենց տէրերուն ճակատագրին դժբախտութիւնը կը բաժնեն ու կը տառապին անոնց նման։ Ասով թերեւս բացատրուի այն վերագրումը, ըստ որում Ահարոնեան կը մնայ մեր մէջ մեծագոյն երգիչը մարդկային տառապանքին։ Արդարեւ ան շատ քիչ անգամ միայն նիւթ ընտրած է կեանքի բարեդէպ պարագաները։ Իրեն համար աշխարհը ցաւի և արցունքի անվերջ հովիտ մըն է, ուր մարդը կը տառապի։ Աւելի հաւանօրէն ընկերաբանական որոնումներու հասած մէկ ջիղը իր գրականութեան, որ եթէ ժամանակի ալիքներուն պիտի չդիմանայ, յամենայն դէպս, պիտի մնայ իբրև բարացուցական խորացումը ժամանակակից դասակարգային ախտերու։

* *

Իր ոճը կուռ ու կտրուկ է։ Որակումներու համար իր կիրառած մակդիրները հազուադէպօրէն երկուքէ կ'անցնին։ Բայց երը տառատ ու իմաստի կոհակաւորումով բարձրացած։ Փոխաբերութիւնները պատկերալից։ Բաղդատութեան առնուած օրինակները տպաւորիչ են։ Իր բազմահատոր գրականութեան մէջ կարելի չէ մերժել վիճելի բառերու և բացատրութեանց կողմնեյն, բայց այդքանը արդէն կը ներուի նո՛յն իսկ անոնց որ իր տաղանդին ստուերին մէջ կը ծլարձակին ու իբրև հեղինակ ազատուին և հոգեպառ էջերու, դեռ չեն կրցած արտադրել մէկ տասնեակ էջն իսկ իր գրականութեան քանակէն։

* *

Այս էջերը փակելէ առաջ կը մտածեմ թէ, որքան քիչ կը ճանչնայ մեր նոր սերունդը իր արժէքները և որքա՜ն տարբեր պիտի ըլլայր նաև անոր ճակատագիրը, եթէ երբեք ան մոռնար իր յաւակնութիւնները, չնչել և մեծնալու համար այն գաղափարական մթնոլորտին մէջ ուր վարպետներ եղաւ ու պիտի մնայ ընդմիշտ։

ՎԱՐԴԱՆ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

Դարեր շարունակ ներկում ենք մեր դաշտերը, «ըսլուն կարծնելու նրա կուրծքը»։ Եւ սակայն ոճրագործները պղծեցին ու դեռ պղծում են հայոց եւ՛ հողը, եւ՛ աշխատանքը, որ «մի մեծ երգ է, Թրթռուն ու անուշ, որ երբեք չի լռի, երբեք չի դադարի»։

Դասակարգային խտրութիւն չի կայ եւ ոչ պայքար՝ ընկերվարութեան ըմբռնումով։ Թշնամու աչքին հայը՝ հայ է։ Հայ ժողովուրդը մէկ դասակարգ ունի զօրաւոր շեշտ կրող — աշխատաւոր գիւղացիութիւն։ Եւ հայութեան յենակը այդ գիւղացիութիւնն է՝ առողջ ու կենսունակ, մեր ազգին գոյութիւնը պայմանաւորող։

Հայ գիւղացին կողոպտուած է, անգթօրէն։ Նա իր աշխատանքի տէրը չէ։

Կալն ու լծկանը, հասկն ու հաւիկը, դարմանն ու խոտը, կաթն ու պանիրը, իւղն ու կարագը, հացն ու կովը օտարինն է, Թշնամունը։ Հայոց աշխարհի վրայ դարերով ճնկել է անարգ Թիւրքն ու բիւրոր՝ վայրագ ու անգութ եւ հպարտ են, իւրացնելով հայ չարքաշ աշխատաւորի աշխատանքը՝ ագհուլացնող։

Ու բովանդակ հայութիւնը, որպէս ազգ հաւաքականութիւն, ընչազուրկ։ Ազգովին ենթակայ կողոպուտի ու անտեսական անհաւոր կեղեքման՝ պետականօրէն կազմակերպուած։

Անհուն Թշուառութիւն...

Մարդկային սովորական յարգանք, օրէնք, կարգ ու կանոն, դատ ու դատաստան եւ, վերջապէս, քաղաքացու տարրական իրաւունքներ ո՞ւր կ'որոնես եւ ինչո՞ւ կ'որոնես։

Չկա՛յ հայի համար։

«Զուլումի» իշխանութիւնն այդպէս է, ինչպէս էր։ Եւ «քո շուրջը ոչ ոք չի հասկանում, ոչ ոք չհասկացաւ», վկայում է հռչակաւոր գրագէտը։

Ու շիկացած անարկու պայքար, ազատագրական նուիրական կռիւ «Փշուր մը խացը», «Պատ մը կաթը», արօրն ու գութանը, լծկանն ու կթանը ազատելու համար։

Իսկ մեր պապենական հողը՝ մեզ ծնող ու սնուցանող...

«Ականջ դիր, իւրաքանչիւր փշրուած հասկ, տրորուած ծաղիկ բողոքում է քո դէմ»։ Նետուիր անհեղ մենամարտի՝ բոցավառ ու աքխանանկ։ Եւր չունի ու Հնձուորի փայլփլող գերանդին սուր դարձրրու։ Եթէ գերանդի իսկ չկայ, արիր մանիքներդ։ Կը յիշե՞ս «Բաջոն»...

Զյուսանտուխ։ Կը յաղթես եւ «արհնարբու Թշնամիդ անգամ ծունկ կը չոգէ» ազատութեան ճանապարհին։

Մե՛զ համար այդպէս է պատգամը մեծանուն գրագէտի՝ Ա. Ահարոնեանի։

Ա. ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ
ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

	Ա. Դ.
Կիւրինի Հայրկ. Միութիւն	1500
Պոլսոյ և Շրջ. Հայրկ. »	1500
Ուսուցչական Միութիւն	500
Մէյթր Ի. Թիւթիւնճեան	550
Սահակեան Վրժ. բարձր. գասարանէն	200
Խորէն Սալփասեան	200
Գէորգ Սագճեան	100
Հայկ Սեդրակեան	100
Մամբրէ Հիսարեան	100
Արտաշէս Աթթարեան	100
Գէորգ Տէրզակեան	100
Միքայէլ Մառուքեան	100
Երջանիկ Նրսայեան	100
ԳՈՒՄԱՐ	5150
Նախորդ Գումար	19050
Ընդհանուր Գումար	24200

ՇՏԱՊԵՑԷՔ

Կանուխէն ապահովել Ձեր տոմսերը վայելու փառաշուք հանդէսին համար։ Մուտքի յայտագիր-տոմսերը կը վաճառուին Գ. Պ. Ուզունեանի և Հիսարեանի գրավաճառատուններէ։

Խճողումի տեղի չի տալու համար այսօրուընէ ապահովեցէք Ձեր տոմսերը։

Պիտի ըլլան արտասանութիւններ, երգեր, կենդանի պատկեր և պիտի բանախօսեն Տիարք Լեւոն Շանթ, Մ. Տամատեան, Ն. Աղբալեան և Լիբանանի հայ երեսփոխան Մէթր Ապտալլա Իսայ։

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԳԷՏ, ՄՏԱԾՈՂ ԵՒ ԳՈՐԾԻՉ

Հայ գրականութեան անհնափայլուն դէմքերէն մին է Ա. Ահարոնեան, և ամենէն կարկառուն ժամանակակից գրագէտը՝ մեր ժողովուրդի վիշտն ու ձգտումները մարմնաւորելու տեսակէտէն։

Բացառիկ է Ա. Ահարոնեանի տեղը ոչ միայն արդի մեր գրականութեան այլ և նորագոյն հայ հասարակական-ազգային վերջին քառասնամեայ պատմութեան մէջ։ Բանաստեղծ-գրողէս Ա. Ահարոնեան, որչափ իր գեղարուեստական ստեղծագործութիւններով, նոյնքան իր հասարակական գործունէութեամբ անխառնելի ամբողջութիւն մը կը կազմէ հայ յեղափոխական շարժման և անոր փոթորկայոյզ ժամանակաշրջանին հետ։

Սիրուած և ամենաժողովրդականն հայ գրագէտներու փայլուն շարքին մէջ, բոլոր հաւատաւորներէն հաւասար չափով, նման իր հայրենիք Արարատին, ան կը վայելէ հայ ազգային երգի բացառիկ տիտղոսը։ Ասիկա յաւագոյն տուրքն է Թանկագին գնահատութեան, որ մեր ժողովուրդը տուած է իր տաղանդաւոր զաւկին։

Հայկական ծով վշտի և տառապանքի ու անվէճ ազատագրութեան, խօսական մարտնչումներու անզուգական եփոռն է Ա. Ահարոնեան, որուն ձայնին ունկնդիր, ցեղը կը խլրտի, մարտիկներու շարքեր անհաւասար պայքարի կը նետուին, ի խնդիր ազատութեան, լոյսի և արդարութեան։

«Մեզքը մերը չէ, անեծք դուժմանին,
Նա պարզեց դրօշը արիւնոտ մարտին։

Այլ եւս, արհաքամ հայութեան համար, գոյութիւն չունի, աւելի յանդուգն նշանաբան մարտիկ պաշտօն, «Ազատութեան ճանապարհին» ընկած մարտիկները չունին։ Անոնք

«Որոնք իրենց խիզախ կեանքով
դաժան մահը նեցնեցին
Ու հպարտ մահով մեր սեւ կեանքին փայլ տուին։

Գեղարուեստագէտ Ահարոնեանը երգիչն է հայկական ցաւերուն և ըմբոստացման, հաւասարապէս մտածող Ահարոնեանը՝ ազգային ազատութեան գաղափարի ջատագովը և դժուարին քարոզիչը, որ հայրենիքի ազատութեան ի սպաս բերած է ոչ միայն իր գրական տաղանդը, այլև նուիրական իր բացառիկ շնորհքը ու ներհուն միտքը։

Ցոփկեալ Ա. Ահարոնեան ներդաշնակ ամբողջութիւն մըն է գրագէտի, մտածողի եւ գործիչի։ Հայաստանի ազատութեան գեղարուեստական կազմակերպողն է և անոր իրականացման յեղափոխական-համազանսային հետապնդողը։ Այս հանգամանքի մէջ ալ է գաղտնիքը բացառիկ ժողովրդականութեան Ա. Ահարոնեանի, որու անունը խորհրդանիշն է հայ եռագոյնին։ Զարաչար կը սխալին և իրեն կը խաբեն անոնք, որոնք տաղանդաւոր գրագէտը զատել կուզեն անվհատ ազգային մտածողէն և անձնուէր քաղաքական գործիչէն։

Հայութիւնը, ցեղին վայել մեծարանքով տօնելով Ա. Ահարոնեանի յոբելեանը, կը մտածէ ոչ միայն իր անխառն յարգանքի տուրքը ցեղի վշտի եւ ըմբոստացման անմահ երգչին, այլ և ապացոյցը կուտայ իր անխախտ հաւատքին հայրենիքի ազատութեան, որուն նուիրած է յոբելեարը, մշտանորոգ կորովով մը, իր բեղուն կեանքը։

Խ. Թ.

ԴԷՊԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

«Պատիւ ա՛յն ազգին որ մեծի ու յաղուկի հերոսներ կը ծնի, բայց փա՛ռք այն ազգին որ գիտէ զանոնք տօնել։»

Բալզաք կը գրէր երբեմն. «Երանի՜ անոր որ իր մէջ Աստուած մը, գեղեցկութեան իտէալ մը ունի, և որ իրեն կը հնազանդի. իտէալ՝ արուեստի, իտէալ՝ գիտութեան, իտէալ՝ մայր հողին, հոգի՛ն մարդկութեան։ Ասոնք են մեծ դրտածութեանց և մեծ գործերու աղբիւրները. ամէնքն ալ կը լուսաւորուին Անսահմանին (infini) ցոլքերով»։

Ա. Ահարոնեան, մէկն է անոնցմէ որ օժտուած է այդ և նման մեծ յատկութիւններով և այսօր հայ ժողովուրդը կը կատարէ իմացական գաղափարներու պնուացման և լուսաւորութեան տարածման իր մեծագոյն առաքեալին քառասնամեայ յոբելեանը։

Ահարոնեանի միտքը հասարակ միտք չէ, ոչ ալ կեանքը՝ հասարակ կեանք։

Ահարոնեան, Թափանցեց հայկական հոգիէն, եղաւ հայկեղեցումը ըմբռնողը ծնող ժողովուրդին ցեղային հոգւոյն և երգեց մեր ցեղին բնիկ հոգին։ Համոզուած ենք որ ժողովուրդի մը genineն ի յայտ կուգայ իր ամէն կիրառութիւններուն մէջ և անոնց կուտայ մասնաւոր նկարագիր մը։

Մարդամեայ կեանքը կը պարտինք իմացական մշակոյթի։ Գիր ու գրականութենէն աւելի մեծ և վսեմ ստեղծագործութիւն չկայ։

Ինքնամփոփ կեանք մը վարող ցեղերը ոչ կը յառաջդիմեն, ոչ ալ կը բարեփոխուին։

Աչքի առջեւ ունինք Ա. Ահարոնեանի բոլոր երկերը և չուզեր պիտի համոզուինք թէ ան՝ հայ ժողովուրդի Ռոպերթ Շէյքսփիրն է։

Շէյքսփիր՝ առաջին ակնարկով երկկիւղէն իջած հրաշալիք մը կամ ուրիշ աշխարհէ իյնկած չանթաքար մը կը կարծուի։ Նոյնն է Ահարոնեան մեզ համար։ Զայն ծնաւ հայուն Արարատը՝ որ պարզ մանկանացութիւնը մէջ եղաւ հայրենիքի խորանը. ան՝ հայրենիքի սրտին դպաւ, չարունակ անոր հոգին խմեց ու շնչեց։

Հայ ժողովուրդի մեծ պաշտոնն հակառակորդները՝ պէտք է յիշեն Սոկրատի Անտուսթենէսի ըսածը յանդիմանութիւնը։ Մեր մեծ գրագէտ-բանաստեղծը՝ զարդ չունի երբեք Անտիսթենէսի և անոր համազգած աշակերտներ ունի և Սոփոկլէսի չորսիրտ զաւակ ներուն հետ։ Հոս, տեղն է յիշել «Ֆ'ոյսի Համբոյրներ»ու հեղինակ Թովմաս Բէջմրրի տռամեւորներէն խօսք մը միայն,

—«Ո՛վ արեւ, մի՛ կարծեր թէ ճեմարանյ անոր հովիւ, երբ դուն ինծի խաւար դառնաս»։

Ա. Ահարոնեան, հայ ցեղի Զրդանսուա Քոփէն է. հեռացող դարուն ամենէն մեծ հեղինակները միայն անոնք եղան, որ արդարացուցին իրենց անձին մէջ Փասկալի սա նշանաւոր խօսքը, «կը խորհէինք միայն հեղինակ մը գտնել, ու կը հիանայինք մարդու մը հանդիպելով — On croyait ne trouver qu'on autur et, l'on est ravide de rencontrer l'un homme —:»

Ա. Ահարոնեան, ցեղին սրտէն և հոգիէն կը խօսի և Հայաստանի վշտերուն պ տուկերն է. հետեւինք իր գրութիւններուն և չուտով պիտի հասկնանք թէ Ցեղին Սուգը կազմեց իր տաղանդը և խաչի ու անձնազոհութեան կեանքը առաւ ամանց վրէնքը։ Ահարոնեան, կարդաց բոլոր ժամանակներու և բոլոր դ սոփեստներու հայերանութիւնը։ Ցեղային նկարագիր և իտէալ չի ճող իր ձայնը՝ հերոսներ և հայուն քնացած հոգին արթնցուց և հայրենի աւերակները շնչաւորեց։

Ուչի տալով կարդանք գոհար արտադրութիւնները անոր և պիտի տեսնենք թէ անոնք ձայներն, բողոքներն են տառապողներուն և նահատակներուն և նոր սերունդը ժառանգորդները կ'ընեն անցեալ գործերու հոգեւոր կեանքին։

«Անոր ձեռք մի՛ դպցնէք» պատուիրուած է Շէյքսփիրի արձանին համար. ցեղին սիրտն ու հոգին անարգած են հայ սրբութիւններուն վրայ թքած կ'ըլլանք երբ հետեւինք Սոփոկլէսի զաւակներուն։

Պատկառանքով խոնարհինք հայ ժողովուրդի գաղափարներու ջահակիր մեծ ու անձաւորի առջեւ։

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԳԱՐՏՈՒՂԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»ի Գ. տարին կը լրանայ ամսոյս 20ին. եթէ ցարդ ձեր հաշիւները չէք փակած, անմիջապէս փակեցէք։

ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

Ահարոնեա՜ն։

Անունն իսկ կը բաւէ թունդ հանելու սրտերը ամէն անոնց, որոնք ճաշակած են քաղցրութիւնը այս հանճարեղ գրագէտին երկերուն։

Ահարոնեա՜ն։

Ու ընթերցողին յուշերը հոս կ'երթան քառասուն-քառասունեւհինգ տարի, և մի առ մի կը պարզուին այն էջերը՝ ուր նշուլագեղ կը շողայ ճշմարտապէս ու կատարելապէս հայ այս գրագէտին վիպական, բանաստեղծական, նկարագրական և հռետորական անմահական տաղանդը։

Արարատեան դաշտի ծնունդ, սնած ու մեծցած Մասեաց Քանճրու գեղագնամբերով, ակատանս Թրքահայաստանի իր եղբայրակիցներուն ու քոյրերուն անասելի ցաւերին, ցաւակից իրաւնքներու կրած զրկանքին, իր սրտին իսկ յարերուն վրայ հնչեցուցեր է այդ Ողբը, այնքան եղերական՝ որքան Երեմիա մը՝ իր Եղեմիականին մէջ։ Այդ Ահարոնեանի այդ Ողբին խառնած է հայ արեանւու աւիւնը, ջրեղած է զայն հայ մարտիկներու կորովով, ու հերոսներու պաշտամունքին սփոփարար հաւատքը ներարկած է անոր խաղերուն։ Ու անհա սերունդ մը՝ մարտական տաքինութիւններով օժտուած սերունդ մը ու սերունդներ կուզան խոստովանելու թէ Ահարոնեանի ջուլա գրականութեան կը պարտին իրենց գոյութիւնը։

Եւ ի՛նչ բեղուն գործունէութիւն իրենը։ Փոքրիկ մատենադարան մը լեցնելու չափ ծոխ։

Ամենէն առաջ բանաստեղծ է Ահարոնեան։ Խոր զգայնութեան, հզօր երեւակայութեան տէր բանաստեղծ՝ որ հմտական պաշար ունի մտանգամայն և արտայայտութեան սրութեան։

Որքա՜ն փափուկ՝ մարդուած գրիչ է Ահարոնեանի։ Իր պատմուածքներու նիւթերն են ստ հասարակ Տառապանքը։ Զուլումը՝ որոնց հակազրուած է սակայն Ազատագրական Պայքարը՝ ինչ որ հաւասարակշռութեան մէջ պահած է հեղինակին գրականութիւնը։

Որպէս նկարագրող՝ Ահարոնեան պզգուած է մանուանդ իր անմիջական շրջապատէն։ Իր գրչին տակ տուած են Մասիսը՝ «Հայոց աշխարհի տիտանը», Արարատեան դաշտը, Արաքսը։

Ահարոնեանի գիրը եղաւ ազգային իտէալներու մէջ մարդել ժամանակակից սերունդը։ Այս տեսակէտէն Ահարոնեան յաջորդն է Րաֆֆիին։ Եթէ Րաֆֆին էր որ գրու հիմք, Ահարոնեանն էր սակայն որ այդ հիման վրայ բարձրացուց չքնաղ շէնքը։

Ու այդ շէնքը — Ահարոնեանի գրականութեան մեծարժէք կոթողը — իրեն կը քաշէ Հայաստանի բոլոր զաւակները՝ աշխարհի որ անկիւնն ալ որ ցրուած ըլլան անոնք, երկիւղածութեամբ, հիացումով ու յարգանքով մերձենալ կուտայ անոնց՝ արժանաւոր այս հայ գրագէտի յոբելեանական հանդիսութեանց։

ՅՈՎՀ. ԱՒԱԳԵԱՆ
«Հ. Կոչնակ» թիւ 37, 1929

ՄԵՐ ՊԱՀԱՆՋՔԸ

Հայ Առաքելական եկեղեցիին մէջ կիրակնօրեայ պարզներու աշխարհականի մը կողմէ հաստատումը, մենք նախապէս գոհ էինք փառաւոր և միանգամայն պատասխանելի։

Այսօր ոչ ոք կ'ուրանայ թէ մեր եկեղեցիի երկարաձգուած արօթքները և տարածին սուրբերու անուանց յիշատակումը, մեր քարոզիչ վարդապետ ու եպիսկոպոսներու երկարաձիգ դատարկ քարոզները, կուզան խանդարել բարեպաշտ և եկեղեցասէր հայ անհատներու ազգասիրական զգացումները և կը շեշտեն անհրաժեշտութիւնը հիմնական բարեկարգութիւններու եկեղեցիէն ներս։ Բայց մենք բարեկարգումը՝ կ'ըմբռնենք ա՛յն ձեւով որ սոսինդ հայ ազգային եկեղեցիի զաւակներին հիմնական կէտերը վեր ի վար շրջելու, սասնց ազգայնական ոգիէն զայն մերկացնելու, բարեփոխել եկեղեցին՝ զայն ա՛լ աւելի ազգայնացնելու բարեխնամութեամբ միայն, թափելով մեր բոլոր ջանքերը, գործածելով մեր բոլոր նիւթական միջոցները, որպէսզի ան տիրանայ պատկառազդու դիրքի մը և ըլլայ զօրաւոր ազդակ մը հայութեան պահպանման։

Հալէպի մէջ եկեղեցական բարեկարգութեան իբր նախաքայլ հաժարուած Կիրակնօրեայ դպրոցներու հաստատումը, մխտական եղաւ մր կը ցուցադրէ մեր բոլորին աչքին առջեւ։ Հայ մանկտիքը կիրակնօրեայ դպրոցներու մէջ չա՛ռ նորութիւններ սորված եղան մեր եկեղեցիի դաւանանքին տարրական սկզբունքներուն դէմ. շատ բան կորսնցուցին իրենց հին հաւատքէն, յանեցան նոր եկեղեցիի մը որուն գրաւմեր իրենց տնօրէն-վարիչը զրկուած էր Ամերիկայէն։

Ուրեմն մենք բարենորոգում չէ որ կատարեցինք մեր եկեղեցիէն ներս, այլ մէկ դաւանանքէն մի ուրիշ դաւանանք յանկարծակի սատուած մր առած եղանք. և փոխարէն ինչի՞, գիտէ՞ք, չոր ու ցամաք անկեղծութեանց համար։

«Եփրատ» Թերթի անճարակ խմբագիրը քաջութիւնը կ'ունենայ խոստովանելու թէ կրնայ ըլլալ որ գրութիւնը բողոքականական է»*)։ Այո՛ Պ. խմբագիր, երկարատեւ պատանցանքէդ յետոյ ուշի գալով կընդունիս թէ գրութիւնը բողոքականական է, և կը պաշտպանես անոր կիրառումը մեր եկեղեցիէն ներս. քանի որ քու խորհրդակիրպումդ «մեր բողոքական եղբայրները, յաղթանոր և մարասդրութենէ հեռու են*). իսկ մենք խեղճ լուսաւորչական հայերս նեղմիտներ, մոլեռանդներ ենք, «և մոլով և սրտով և հոգիով ապականածներ»։

Բողոքականները ասկից աւելի ճամարտակ պաշտպան մը պիտի չկրնային գտնել իրենց տեսական առաւելութիւնները ներբողող։

Բոլոր հայութիւն «Եփրատ»ի խմբագրին, ուրեմն կիրակնօրեայ դպրոցը մեր փափաքած բարենորոգչութեան գրաւականն է, անկից է որ մենք պիտի ընդունինք կրօնական զարգացումնիս և պիտի ըլլանք բարեպաշտ հայեր !!։

Ինչո՞ւ ուրեմն էջմիածնէն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կոնդակով մը կ'արգիլէր Տօքթ. Պարոնիկեանի ստորագրած մասնագիտական դպրոցի մը բացումը Պոլսեցիներու մէջ, ուր պիտի պատրաստէին ուսեալ կղերներ հայ եկեղեցիի ծեսով ու փարթամութիւնով դաստիարակուած։ Միթէ Տօքթ. Պարոնիկեան նուաղ զարգացած ու նուա՞զ համալսարանական մըն էր։

Ընդհանուր հայոց Հայրապետը կը փափաքէր որ հայ եկեղեցին բարենորոգումի ենթարկուէր իր իսկ եպիսկոպոսներու և հայ եկեղեցւոյ պատմութեան ուղղափառներին քաջածանօթ աշխարհականներու համագումար ժողովի մը առաջնորդութեամբ։

Մենք փափաքողն ենք որ օր առաջ տեղի ունենայ այդ բարենորոգումները մեր եկեղեցիներու նախաձեռնութիւնով։

ՏՕՔԹ. Ց. ՏԷՐ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
Հալէպ

*) «Եփրատ»ի 29 Մարտ խմբագրականը։

ԱԿԱՆՋԻ ՓՍՓՍՈՒՔՆԵՐ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.— Ճաշակրատ կին մը գժութէն գրկուած ֆոնոկրաֆ մըն է, որուն «ափսէ»երը շարունակ կը փոխուին գեհենի վարպետներուն կողմէ։

2.— Խնամի... ի՛նչ անուշ բառ, երբ դեռ տղայ ու աղջիկ «Մեծ Այո»ն չեն ըսած։ Խնամի... ի՛նչ անախորժ բառ, երբ աղջիկ ու տղայ «Մեծ Այո»ն ըսած են։

3.— Շռայլ կին մը բանկայ հարկահաւաք մըն է, ամուսինը ցմահ անոր հարկատու գերին է։

4.— Փանէ այս դարուն մեր քահանաները պիտի տարբերութեան պահուն պակաս մը կը թողուն երբ կ'ըսեն «սրդ՝ Թողցէ այր զհայր իւր և զմայր իւր և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ». աւար պէտք է աւելցնէ «և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, աներոջ իւրոյ, զոքանչի իւրոյ, աներձագի իւրոյ, քենիի իւրոյ, և ազգականաց կնոջ իւրոյ»։

5.— Կրկնակ տեսակէտով օգտակար պիտի ըլլար եթէ երեւ[ելի] ներկայ կիներ, իւղաներկով ն... կուէյին մանաւանդ ամրան տաք[ին]։

6 — Թերեւս ազգային հա... օգտակար փորձ մը պիտի ը[լլար] հայ կրօնաւորներուն ճերմակ բաց հագցնել ամբէն ցգլուխ։

7.— Եթէ դուք շատ անգամ... ուսուցիչները սրճարան կը [յաճա]խեն, պատճառն այն է որ ա[շակերտ]ները վաղուընէ արդէն պատրաստ[ած են] իրենց վաղուան դասերը։ Սրճ[արան] կ'երթան իրենց գրիչը վէճերու... հերոսներ նորելու և ուսու[ցանելու] սիրելու համար։

8.— Փանկարան կամ ընկ[եր]ական ըլլալու պէտք չկայ ամէն[ուն] գամ ճանչնալու համար ներքի[ն] նկարագիրը չատերուն որոնց քը արդէն ճշդրտապէս ձևի[ն] լուսանկարէ իր նկարագիրը։ «...քը նկարագրին հայելին է» [ը]սած է։

9.— Փղուեններ կան ձմեռ պէս կլոր, աղուոր ու խոշոր, ի՛նչ կ'արժեն եթէ պարապ են։

10.— Քանինե՞ր արդեօք դասաւ բայց պղտոր ու ներքը ... պատին զոհ գացին անոր գա... ափերէն իրենց ծարաւը հագեցն[ելու] համար։

11.— Հայ իրականութեան քանինե՞ր կան Աստուած իմ... երէկ պատառ մը հացի համար... սովալին, կը գողային ու... ինչքա՞ն չատ ու չատ սխալ... արհամարհել իրենց ցեղը, ... համար որ ներսի կամ ոչ մի... ներով 5—10 պարզուն ունե[ին]։

12.— Կանանց պչրանքի... ջազգային զոմիթէն խիստ հա... գուտ բարեփոխուած բրած պիտի... լար, եթէ զանէ այսու հետեւ ... անպամընկմիշտ գանց աւնէր իր... որն սուզի յատուկ անախոր... տիրապէտեցիկ սեթեւեթալ ... ները յաւէտ մէկդի նետելով ... պարզ ձեւ մը կամ երեց մը ... ընդունել։

13.— Աշխարհի՞ ողջերուն... մար մեծ խնայողութիւն մը... պիտի ըլլար եթէ մեռելները... որոց չրջանի մը համար ոտքի... բայ Թաղելու սովորութիւնը... դունէր Պլէմանոսի պէս. այս... բագան մենք վաղուց նախատ... էինք գանէ մեր ազգին հա... քանի որ ազգին համար երկրա... գին վրայ յարմար տեղ մը չ...

14.— Ո՛չ ամէն անգամ չատ ... սիլը արծաթ է, ո՛չ յաւեր կա... խօսիլը ոսկի. ի՛նչ ընելու է... այն վերին Մարմիններուն, ո... քիչ խօսելով ոչինչ չեն ըմբռ... Հարկ չէ անոնց յաճախ ու ե... խօսիլ։

15.— Հայկական ընտան... անուններու ի՛նչ գեղեցիկ ... դաշնակութիւն... հօր անուն... չօ — մօր անուն — Ալմաստ... աղջիկը՝ Միւլիքէթ։

Հալէպ ՓՈՐՁԱՓ...

“GOODRICH”
“ԿՈՒՏՐԻՃ”
ՁԵՐ ՕԹՕՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻ ՄԻԱ[ՅՆ]
“ԿՈՒՏՐԻՃ„ ԹԱՅՐԶՈՒԿՆԵ[ՐԸ]

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներուն գ[երա]զանցութիւնը ամենամաքրուն անխառնելի է. կառաւր պատրաստուած է Եգիպտոսի ամենաընտ[իր] բամպակէն, որով կատարելապ[էս] ամուր և ապահով է։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկները մաշօր են ամենավստահելի ապա... վարկութեան. անոնցմով ճամ[բոր]դել, կը նշանակէ ապահովագրուած ըլլալ։ Այս ճշմարտութեան հաւատալու համար միայն մէկ ան[գամ] փորձեցէք։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներու... նութեան միջոցին յառաջ եկած վնաս կամ Թերութիւն երաշխաւորուած է։

Լիբանանի եւ Սուրիոյ ը... գործակալն է՝
ՄԻՇԷԼ ԹՐԱՏ՝ Պէյրութ
Հիւս. Սուրիոյ գործակալներն են՝
ԱԶԻԲԵԱՆ և ԲԷՕՐՕՂԼՈՒԵԱՆ Հալէպ։

ՄԵՐ ՏՈՒՆԸ

Գրեց՝ ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

Ամէն երեկոյ ընթրիքից առաջ ու ամէն առաւօտ զարթնելիս, իմ հայեացքը քարանում էր մեր տան զոյգ սիւներին, որոնց վրայ անվերջօրէն իջնում էր կտուրը իր սև ու թանձր զանգուածով։

Այն ժամանակից ի վեր հազար ու մի շէնքեր եմ տեսել, պալատներ ու տաճարներ, փարթամ ու վիթխարի կերտուածքներ, որոնց քարէ կամարները իրենց ծանրութեան բոլոր թափով յենուած են սիւներին ինչպէս հսկաները՝ գաւազաններին։

Եւ ո՛չ մի տեղ չեմ զգացել մեր սիւների յարուցած մութ տանջանքի զգացումը, առասպելի ծանր բեռը պահելու այդ յարատև ճիգը, որ սուտ ժպիտն ունի։

Ճարտարապետական արւեստը վերի ծանրութեան ու սիւնի զօրութեան ներդաշնակութիւնը կերտելով, գրանիտի ու մարմարի հսկայ զանգուածների վրայ թեթևութեան մթին է սփռում։ Եւ կամար ու սիւն, խոյակ ու թակղազ անխիթ առաւած են կրում իրենց ուսերին խայտառուն գեղեցկութեամբ։

Հզօր արւեստի ստեղծագործութիւնը մի անդադրում երգ է քարի։

Անա այդ լուռ ու խորհրդաւոր երգին անծանօթ է գիւղի անարւեստ ու խղճուկ կառուցւածքը։ Զարթուչ աշխատանքի պատկերն է այն։ Գիւղական շէնքերին նայելիս ասես անհնարին բեռի տակ չարչարւող ու կորների ճարճատիւնն եմ լսում։

Արւեստի օրէնքների հեղինակը պէտք վարպետի միակ ճարտարապետութիւնն է։

Գիւղում ամէն ոք իր գործի վարպետն է, և իրենց կերտածը իրենց աշխատանքի պէս անհամաչափ ու խորտակիչ։

Տակաւին աշխարհի չարն ու բարին չ'ապրած՝ իմ մանուկ հոգին մեր խեղճ սիւների տրտունջն էր ապրում բնազդօրէն։ Այսօր էլ, այնքան տարի յետոյ՝ այդ ցաւատանջ պատկերը աչքիս առաջն է։ Դատապարտուած կեչւածք ունին մեր սիւները և մի անյուսի ու դժւարին տնքոցով նայում են իրար չարչրկուած ու մոլոր, նայում են անհեղեդ, հասարակաց գիւղի տակից ձեղունի անհաշին բեռը պլոխներին ու մրմնջում են իրար. «ի՞նչ ծանր է, ընկե՛ր...»։ Մէկը թեթևօրէն կորացած է, ասես արդէն կքում է տարիների ու ցաւի մեծութիւնից. միւսը՝ թէև տակաւին ուղղաձիգ, բայց խոյակի տակ խորը խոցեր ունի. ժամանակի ժանիքներն են ծւատել։

Ու ամէն երեկոյ, ամէն առաւօտ վիշտ ունիմ մեր սիւների համար։ Այնպէս կ'ուզէի, որ կտուրն աւելի բարձր ու աւելի թեթև լինէր, ինչպէս երկինքը, և հոգուս վրայ մեր առաստաղը միապաղաղ, անյոյս սեւութիւնը չը թողէր, որպէս մղձաւանջ։

Հերդիկը սփոփիչ է. սիւներից ու առաստաղից յոգնած՝ հայեացքս բևեռում եմ առաստաղի կենտրոնում, հինգ թոնրի վրայ բացւած այդ անցքին։ Նա մեր տան թարթող աչքն է, որ գիշեր ու ցերեկ երկինքն է նայում։ Գարնան օրերին ճերմակ ամպերի յեղյեղուկ կարաւանն է սահում ու անցնում և ամառային պայծառ գիշերներին աստղերն են նայում հերդիկից մեր երէկն ու այսօրը չափելու համար։

Մեր տան տէրը թոնիրն է, մի հինաւուրց ու հաւբուստ պօէզ, որ մեր հեթանոս պապերն են վառեր ու երգել։ Կրակի տաճար, որի քրմուհին մայրս է, նա գիտէ բոցերի ու կեանքի լեզուն։ Մոխիրների տակ կայծը կայ թաքուած ու ամէն լուսաբացին հուրն է բորբոքում, ծուխը բարձրանում է պլալան-պլալան ու տունը լցնում. ծխի թանձրութիւնից օրը ցերեկով տանեերս խաւար գիշեր է, թոնրի վառքը սակայն՝ կամաց-կամաց լուցրանում է, ծուխը վերում «բակ է կապում», ամպի պէս, ու վարում, այդ սև ու թանձր վրանի տակ մայրս կռացած՝ առանց գլուխը բարձրացնելու, իր աշխատանքն էր կատարում։

Բոցավառ թոնիրին նայել մօրս կողքին... ի՜նչ երանութիւն։ Բոցը ցան է ածում կրակի վրայ, մի վայրկեան բոցն է սպլում, ծուխը բռնում է ամէն ինչ, ու ապա բռնկւում է հուրը նոր թափով, կենդանի ու խօսուն բոցերը, կարմիր բեհեզի պէս հողմավար՝ գալարւում են, ընկերւում, մերթ գունատ, մերթ ճերմակ, մերթ արնագոյն լեզուներով թոնրի կողերն են լիզում, ու մանչալով դէպի չուրթերը նետւում, ցնցելով իրենց բարկ գանգուրները։

Բոցերի վրայ խաչերկաթը կայ, որ պահում է կերակրի կաթսան ու կճուճը։ Ցետոյ, երբ լաւ վառքով թոնիրը կլպիչ կողեր ունի, սկսւում է հացի թուխը։ Հացի տախտակի վրայ խմորի գունդերն են բացւում, նրանց փափուկ մարմնով անցնում է գրդնակը, հարթում, փռում է լաւաշը, որ մայրս նախ իր մերկ բազուկներին է ձգում փոխ առ փոխ, և չտապով փռում է մարդլխայի վրայ, ապա աջ ձեռքով բարձրացնում է, կռանում ու թափով թոնրի բարկ կողին զարնում։ Իրար յետևից լաւաշ ճերմակ հացը՝ կարմիր պղպջակներով, եփւած, դուրս է գալիս թոնրից, և թաժա հացի անուշ բուրմունքը լցնում է ողջ տունը։

Վերջանում է հացի թուխը, և թոնիրը մնում է որպէս տան ջերմութեան ու կեանքի աղբիւր։

Թոնրի յատակին, կրակի մէջ թաղւած կերակրի ամաններն են խլթխլթում։ Վերից գրւում է քուրսին, որ կրակի վրայ թուխս նստած՝ ջերմութիւնը հաւասար փռում է իր չորսը կուծկուած մանուկներին։

Շարւում ենք քուրսու չորս կողմը ու իրար նայում մտածկոտ, երբ ձիւն-ձմրանը կատաղի բուքն է ոռնում դրսում։

Անհնարին է չը պաշտել թոնիրը — հինաւուրց տաճար, որի վրայ մեր արիւնի նախնիք կռացան երկիւղածութեամբ՝ կեանքի պաշտամունքը ուսանելու հուր առեղծուածին։

Տան խորքի պատի մէջ շինւած են մի անկատ ու մի գոլար. առաջինը բաց է ձգւած, իսկ գոլարը գուռ ունի և փակոն՝ պահծու ուտեստեղէնները և խմիչքները և յետևւած մի փոքրիկ խցի վրայ յատկապէս շինւած բներում ջրի սափորների շարանն է. բոլորն իրար նման կող-կողքի ազդուած՝ կուշտ անգղերի պէս նայում են մեզ։

Եւ մեր դուռը ճռռան ու ցածրիկ. փականքը փայտէ, փայտէ և՛ բանալին ու հին սողնակը կիսաթափ առաւելներով ծնօտի նման։ Եւ ձախանը կոճղի մէջ թաղւած՝ երգ ունի միայար։ Եւ երգը նոյնն է սգի թէ խնդութեան ժամին, երբ դագաղ է դուրս գնում, թէ կարմիր հարս է ներս գալիս — կեանքի մի հին տրտունջ, որ ոչ սկիզբ ունի, ո՛չ վախճան....

Ցերեկները՝ երբ բնութիւնը եռ ու գեռ մէջ է, երբ թոնիրն է ճարճատում ծուխ ու բոց արձակում, ճախարակն է ճռնչում, իլիկը սպիտակացնում, մայրս է երգում իր հին գուլումի երգը, կամ օրօր է ասում հանգչող մանուկին, օրօրոցն է ճռում ու գալիս կարմիր յուլուլնքները չխկացնելով, դուռն է անվերջ բաց խփիկ անում ու ճռռում, խօսք ու զրոյց, քրքիջ ու լաց մեր ցածրիկ առաստաղի տակ կեանք են սփռում, այդ ժամանակ տան հոգին համր է ու քարացած։

Հասնում է գիշերը. հանգչում է կեանքը և զարթնում է տան հոգին անձրև ու ձևերին ձգտող։

Առաստաղի սև ու խաւարը եղբայրացած՝ ու օձերի պէս իրար պլլւած՝ իջնում են խոնջած տան վրայ. Ճրագկալն է գալիս հեռաւոր անկիւնից, ինչպէս թագնուած մի ոռնիկ ստուեր, որ սպասում էր իր ժամին։ Սև ու այլանդակ կոճղի վրայ բարձրանում է ճրագկալի երկթաթանի միակ բազուկը չորքերի ու խաւարի դէմ, ու բոց է անում իր մի հատիկ աչքը — վառ ճրագը։

Փոքրիկ ու ծռւած մի խեցի, որ գիւղի բրուտն է շինել մի կտոր կաւից. կտուց ունի, նեղլիկ որկոր ու որովայն. ձէթը խմում և լոյս է մայթքում, անօրինակ կենդանի, խօսուն ու յարաշարժ, որ նոյնպէս իր հոգին ունի իր բոցի շարժումների ու խաղերի մէջ։ Հիմքը թուխ, կեդրոնը դեղին և ծայրը կարմիր այդ բոցը վառւելիս պէս, ողջ տունը կերպարանափոխւում, խորհուրդ է պճնում մի անծանօթ ու գերագոյն կեանքի համար։

Պատ ու սիւների, դուռ ու հերդիկի, բոլոր իրերի ու կահկարասիների տէրն է բոցի այդ պատառը։ Անհուն՝ հնազանդ ու խոհուն՝ նրա առջև են փռում իրենց համր հոգիները. պատից կախւած զերանդին կայծկլտում է ու իր օրւայ հունձը պատմում. գութանի ու արօրի խոփերը կողք-կողքի ընկած յատակին արտի ակօսների մէջ սրւած իրենց լեզուն են ցոյց տալիս. ձեւիչ նրանց խէթ-խէթ է նայում ու հեգնօրէն մրթմրթում է մռնչալով «ի՞նչ կ'անէք առանց ինձ»... խուլ անկիւնում ընկած բահը, առպարակը զոյգ անանիւների պէս խլշած համեստօրէն գլուխը քաշ է ձգել իր հզօր հարևանների առաջ ու կարծես կամացուկ ասում է ճրագին, թէ՝ «ես էլ կամ, ես էլ իմ գործն»։ Սիւները անծայր տանջանքից յոգնած ու ընդոստ, օրօրւում են լոյսի թրթիռով, ասես ճիգ են անում ձգել գերանն ու հեռանալ, ազատել. իսկ գերանը վերից սղմում է աւելի թափով։ Աեզուի ակնատը բացերես մերկութիւնը ծածկում է ստուերի զգեստով, որ ճրագկալն է զրկում նրան իր թիկունքից. ազամանը՝ մի այլանդակ հրէշ — ծալքի տակ չնթռկած՝ ապակէ աչքերն այս ու այն կողմն է դարձնում իր լոհը փռտորելով։

Եւ ճրագը խօսում է ամենքին. մերթ պատրոյգը կախում է չրթունքի պէս իր ոտքերի տակ խաւարը պղպջում. մերթ գլուխն է օրօրում յանդիմանելով մէկին, միւսին. մերթ նեղւում է, բարակւում, պաղատելով իր աչքը փակել և կրկին բոլորին խաւարին յանձնել, ու յանկարծ եկճում է գռռում որպէս երկթերթանի ծայրի և մինչ պատերի վրայ ուրւականների շարանն է վարում, որպէս խելայեղ. մոլորւած կաքաւ։

Մեր բա՜րի, մեր իմաստո՜ւն ճրագը...

Տան կորին իմ խաղերի ժամանակ՝ ես սիրում էի գլուխս քաշ քաշ մեր հերդիկից վար նայել ներս. փնտրում էի իրերը, որոնք բարձրից ընկնող լոյսերի տակ ասես մրսում են, կծկւում, փոքրանում։ Ոչ մի իր չի պահում իր կերպարանքը։ Ամենքը թրթռում են լոյսի տակ մի խոհուն կիսաստւեր, որպէս թափանցիկ չղարշ՝ ուսերին ձգած։

Նայում էի հերդիկից և ամրան տաք գիշերներին, երբ մենք բնութիւնով կտրանն էինք քնում։ Վախենում էի խաւար տնից ու մի անդիմադրելի մղումն ունէի նայել ներս։ Ու կ'ուզէի, որ ոչ ոք չը տեսնէր այդ, ասես յանցանք էի գործում իրերի հոգին փնտրելով։ Երբ չորքն ամէնքը հանգչում էին խորը քնով՝ ես կամացուկ ու գաղտագողի դուրս էի սողում անկողնից ու կռանում հերդիկի վրայ, վար, փնտրում էի խաւարի մէջ ինձ ծանօթ առարկաները, մեր մեծ բրդուղը, աղամանը։ Եւ բոլորի փոխարէն միապաղաղ սեւութեան մէջ տեսնում էի գալարւող ձևեր, որոնք շշնջում էին իրար։ Մի անգամ լուսնի ցոլք կար տանը և բոլոր կարասիները շարժւեցին, իրար անցան. ամանք դէպի սիւները վազեցին, պլլւեցին ու բարձրանում էին դէպի վեր, դէպի հերդիկ. սարսափի ճիչ արձակեցի, յետ փախայ, մայրս զարթնեց, գրկեց, անկողին տարաւ «Ցիսուս Քրիստոս» կրկնելով...

Օրօրոցի շարունակութիւնն է հայրենի տունը, նրա ջերմութիւնն ու քաղցրութիւնն ունի։ Մայրական քնքոյշ ու երազական օրօրից յետոյ՝ հայրենի տան օրօրն է սկսւում։

Աշխարհի ամենամեծ հրաշքն իսկ, ուր մանկութիւնն է ծաւալել մի մօր ծոցում և մի հօր հովանու թէնն տակ, անէծք չէ, այլ օրհնութիւն, վասն զի խանձարուրից մեր էութեան մէջ գրոշմւող իրերը հոգի ունին, որ մեր հոգու մասերն են։

Անէծք են այն օտար, անհարազատ բնակարանները, ուր ապրում ենք որպէս անցորդներ մեզնից առաջ մեզ անծանօթ տների թողած փոշին շնչելով։ Հայրենի տուն ու Հայրենիք անցած ու գալիք բոլոր սերունդների հոգու ոսկէ կաղապարն են։

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

(Քառասնամեայ Յոբելեանի Առթիւ)

Գաղութահայութիւնը կը տօնէ այսօր իր մեծ զաւկին Ա. Ահարոնեանի գրականութեան՝ քառասուն տարիներու վաստակի երգը, քառասուն տարիներ, երկար ու ցաւոտ, լուռ ու մունջ ան երգեց հայ ցաւը, զգաց իր մարմնին վրայ արհաւիրքը, կրեց դառնութիւնը, ու իր ուսերուն բարձր պահեց հայութեան արնոտ դատը, զայն մղելով *Արցունքի Հովիտէն* դէպի *Ազատութեան Ճանապարհը*։

Մեծ է Ահարոնեանի անդաստանը ու անծայր։ Ան դեռ հասած չէ իր հորիզոնի բարձունքին. մենք կարդացինք իր նոր երկերը, ու ահա մեր առջեւ բացին նոր օրերու արուեստի շունչով երգեր, ու բարձրացուցին մեր հոգիները դէպի նոր վերելքներ։

Տաղանդը անհասականութեան մը երկարաձիգ մտային համբերատարութիւնն է, որով կարելի կ'ըլլայ ստեղծագործել գրականութեան եւ արուեստի գործեր՝ բոլորովին նոր եւ ինքնատիպ եղանակով, բոլորովին տարբեր, մինչեւ այդ ատեն կատարուած ստեղծագործութիւններէն։ Եւ այդ տաղանդն է որ կուտայ արուեստի գործեր, համբերութեամբ, մտքի խոր ու արգասուած վիճակով, հոգեկան բեղունութեամբ, հասնելու համար գրականութեան բարձրագոյն ոլորտներուն։ Եւ այս բոլորը մենք կը տեսնենք Ահարոնեանի գրականութեան մէջ։

Ահարոնեան ունի գեղեցկութեան պաշտամունքը, արուեստի մեհեանին մէջ, տալով մեզ ապրումը մարդկային հոգիին, նկարագրին, անհատական ու հաւաքական ապրումներու ու նաեւ բնութեան բոլոր խորհրդաւոր գեղեցկութիւններուն։

Ահարոնեան *Արիական Լոյսը Հայոց Աշխարհում* երկին մէջ, հրատարակուած «Հայրենիք» ամսագիր Գ. տարուայ մէջ, խօսելով մեր հայրենիքի մասին կ'ըսէ.— «Մեր հայրենիքը սուր հակադրութիւններ, իրար բաղխուող կոնտրաստների աշխարհ է։ Մինչդեռ մեր ամրան ու աշնան արեւի տակ հասնում է բուղն ու նուռը, բուսնում է բրինձ եւ բամբակ, աշխարհի լաւագոյն խաղողն ու դեղձը, տեղ տեղ նոյնիսկ տրօփիկական բոյսեր են աճում, մեր ձմեռը, սրա հակառակ հիւսիսային երկրի ձմեռ է։ Կարելի է ասել, որ մեր ամառները գրեթէ իտալական են ու մեր ձմեռները սկանտինաւեան։ Ու հասկանալի է, թէ ինչո՞ւ մեր ժողովուրդը արհաւիրքներով հարուստ ձմռան երկար գիշերներին գուրգուրանքով, պաշտամունքով է երազում իր զարմանահրաշ արեւը, որ այնպէս կոնտրաստ է մեր փոթորիկներին, եւ մեր բուք ու բորանին, մեր դաժան ցրտերին։ Եւ դրա համար այնքան ցանկալի է գարնանը արեւի առաջին ցոլքը, այդ աւետաբեր շողրնկաքը, որ զարթնող կեանքի առաջին սպիտակ երգն է։

«Եւ հակառակ մեր դժնդակ, ծիւնաշատ ձմեռներին, մեր ցեղային հոգին որքան շող արեւ ունի...»։

Ահարոնեան տուաւ իր վերջին գործը «*Իմ Գիրքը*»ին Ա. հատորը, իսկ Բ. հատորը արդէն իսկ տպագրութեան մէջ է։ Կը մնայ Գ. Դ. հատորները, որոնք պիտի պարունակեն իր երիտասարդութեան եւ այժմու կեանքի պատկերները։

«*Իմ Գիրքը*» ինքնակենսագրութիւն մը չէ, այլ Հայ *ժողովուրդի Վէպը*, որ կը ներկայանայ մեզ արուեստագէտի մը հզօր ու միեւնոյն ժամանակ աղաղակող կանչին ներքեւ։

«*Իմ Գիրքը*»ի վերջին հատորները պիտի ըլլան Ա. Ահարոնեանի գրականութեան ամենալաւագոյն էջերէն մին։

Ու ահա հայրենի գիւղի քահանան կ'ըսէ իրեն. «Ականջ դիր տէր, խոնարհեցո՛ զունկն քո, շարունակեց նա, վստահաբար հայեացքը դէպի երկինք դարձրած, հոգի նիչն է այս, որդի, նրա յաւիտենական տէրոջը. գրի՛ր Աստուած օրհնի քո գրիչը, գրի՛ր հողի տէրոջը, գրի՛ր կրակէ խօսքերով։

Հողի տէրո՜ջը...

Ցայտնութիւն էր այս ինձ համար, մերկ խորհուրդը կեանքի...։

Ու մենք քառասուն տարիներու վաստակաւորին առջեւ խոնարհած, կը գոչենք «Ցարգանք քեզ»։

ՊԱՐ-ՍԱՄԷԼ

ԱՌ ԱՆՎԱՍԵՐ ԵՒ ՓԱՌԱՊԱՆԾ ՄԵԾՆ ՅՈԲԵԼԵԱՐ

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԱՀՈՒՐ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՆ ԱՆՆՄԱՆ

Պանծայ անեղ կախարդական սիրոյ-Տաճարդ սրբազան,
Երկնակարկառ կատարեն կախ՝ ծըփայ ծալ ծալ ծիածան,
Խայտայ Մասիս՝ խոր սարերով - կայաններովդ ո՛վ Դուսան,
Հայրենապաշտ պերճ հանճարիդ ատրուշանը եւ մուսան։

Ցառնեն հիմակ Հայ Քերթութեան նրբօղ կանաչ զուսանաց,
Ներհուն նակշիդ Հիւսել պըսակ, հուր երգերով սրբասաց,
Ողջունելու մեծ Երգիչըդ որ տաղերով գերազանց,
Անոնց շուրջը քառասուն ամ անշէջ լոյս ես նայիրուած։

Հայրենիքի հիւլէք համակ, սարեր, ձորեր փառունակ
Կարձագանգեն համաբարբառ մեղեդիներդ ներդաշնակ,
Եւ յանկերգեն «կեա՛ց յաւիտեան», որ մեզ տուիր բան-կըրակ
Գոյութիւնը մեր հըռչակող, մեր իրաւունքն աղաղակող շարունակ։

Փա՛ռք հանճարիդ բըմայլելի, անշիջափառ եւ անեղծ,
Օրհնե՛րգ Քնարիդ Հայրենալար, արիաշող, լուսահեղձ,
Պաշի՛ւ կամքիդ մեծակորով, արդարավեհ եւ անկեղծ,
Ցարգանք գրչիդ ոսկեշող, մեծ Յոբելեար-Բանաստեղծ։

Պէյրութ — Գ. ԻՄՍԷԴԱ

ՍԿԱՈՒՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՒԱՆԱՆՔՆ ՈՒ ԵՐԴՈՒՄԸ

Սկաուտիզմի հիմնադիր Պէյտըն Բաւըլ կ'ըսէ.— Համոզուած ենք որ ապագայ լաւ քաղաքացիներու սերունդի մը կազմութեան համար ոչ միայն ֆիզիքական դաստիարակութիւնը կարևորութիւն ունի, այլ նաև անհրաժեշտ և հիմնական է։ Մարդ կազմելու համար կան երեք կէտեր։ Այդ կէտերէն առաջինն է՝ նկարագիրը և կամ բարոյական արժանիքը.— Կարգապահութիւն, պատասխանատուութիւն, ձեռներէցութիւն, համբերութիւն, պատասխանատուութիւն, անհատականութիւն և ինքնիշխան ըլլալ։ Երկրորդը՝ ձեռական ճարպիկութիւն ու գիտական ծանօթութիւններ ունենալն է։ Երրորդը՝ ուրիշին հանդէպ պարտականութեան զգացումը ու հաւաքական ոգւոյն համար տնտեսական համագործակցութիւնն է։

Եւ ան կը շարունակէ.— Բարոյական արժանիքը հայրենասիրութեան համար այնքան կարևոր ու հիմնական է որքան ֆիզիքական մեծ ճարտարութիւնը։ Որոշ է որ մարմնական առողջութիւնն առանձին չի կրնար հայրենիքը պաշտպանել, քանի որ բարոյական արժանիք կը նշանակէ սակաւապետութիւն ու ողջախոհութիւն ունենալ ու ինքնիշխան ըլլալ։

Ոչ մէկ ժամանակ կարելի չէ նկարագիրը իբր դաս աւանդել, դասարանի մը աշակերտութեան։

Անիկա անհնարին ինքնազարգացման արդիւնքն է։

Սկաուտական մեթոտին մէջ մենք ջանացինք այս ուղղութեամբ աշխատիլ։ Արդիւնքները ցոյց կուտան թէ գործադրուած ուղղութիւնը տեղը հանելի է և նպաստաւոր։

Ուրեմն ընկերային այս անկարելիութեան ու յեղաշրջման պահերուն, սկաուտութիւնը աշխարհի նուիրական աւանդն է։

Սկաուտական մեթոտով եղած դաստիարակութիւնը կ'օժանդակէ ծնողներուն և ուսուցիչներուն։ Տղոց պարապոյ ժամերուն կ'ամփոփէ բարոյական մթնոլորտ մը և անոնց միտքն ու մարմինը կ'ուղղէ դէպի առողջ գործունէութիւն։

Ասկէ զատ գործնականին մէջ, այս մեթոտը կը ջանայ զօրացնել մարդկային հաւաքական կեանքի երեք կարևոր սկզբունքները.

Առաջին ազատասիրութիւնը, քաջալերելով տղոց ազատ և ինքնիշխան ջանքերը։ Երկրորդ՝ հաւասարութիւնը, քանի որ սկաուտապետերը ոչ թէ որպէս տէր այլ իբր մեծ եղբայր կը վարուին տղոց հետ, և թէ անոնց մէջ երբեք դաւանանքի և դասակարգի խտրութիւն չի դներ։ Երրորդ, եղբայրութիւնը, քանի որ մեր շարժումը ամէն տեղ մէկ է, և ան տարածուած է քաղաքակիրթ աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ՝ ուր միշտ ալ գրուած են դաստիարակներ, որոնք իրենց ուշադրութիւնը խորապէս նուիրած են բոլոր ուժերէն զօրաւորագոյնին՝ — ապագայ քաղաքացիներուն։

Երբ սկաուտական գաղափարը յղացուեցաւ իբր բարձրագոյն իտէալ, պաշտօնապէս որդեգրուեցաւ որպէս սկաուտական օրէնք, որը հիմն է ամբողջ ձեռնարկին, ասպետութեան օրէնքէն առնուեցաւ։

ՍԿԱՈՒՏԻՆ ԵՐԴՈՒՄԸ

Սկաուտը իր երդումը կը կատարէ «պատուիս վրայ կ'երդնում» նախաբանով։

Ասկէ առաջ ասպետներ կային, որոնք իրենց նպատակին հասնելու համար՝ ամէն վայրկեան պատրաստ էին իրենց կեանքը զոհելու և պատմութիւնները ցոյց կուտան անոնցմէ շատերուն պատուաւոր կերպով զոհուիլը։

Այս ասպետները առաջինի գործունէութիւն մը ունենալու համար պարզ յայտարարութիւն մը միայն չէին ըներ, այլ հանդիսաւոր կերպով երդում կ'ընէին իրենց պատուոյն վրայ թէ իրենց խօսքը միշտ պիտի կապեն իրենց պատուին։

Սկաուտ մը այսօր քսաներորդ դարու ասպետն է. ան ալ իրեն համար որոշած է կեանքի ուղի մը. ան ալ ունի իր դաւանանքը։ Սկաուտը ասպետական ոգւոյն արդիական ներկայացուցիչն է և անոր ճամբան շարունակողը։

Սկաուտն ալ ուրեմն պարտաւոր է իր յանձնառութիւնը ընել, արտայայտել իր կոչումը և իբր ազատ մարդ, և որպէս պատուաւոր մէկ անձնաւորութիւն կատարել իր նուիրական երդումը։

Մեծն Նաբոլէոն օր մը իր զօրավարները հաւաքած էր իւրաքանչիւրին իր դրօշը տալու համար. վայրկեանը հանդիսաւոր էր. Նախքան յանձնելը Նաբոլէոն հարցուց անոնց «կ'ուխտէ՞ք այս դրօշները պաշտպանելու համար ձեր կեանքը զոհել։ Կ'ուզէ՞ք զանոնք ձեր քաջութեամբ յաղթութեան ճամբուն վրայ բռնել.— կ'ուխտէ՞ք»։ Կ'ուխտենք պատասխանեցին պետերը և բարձրացուցին պետերը և բարձրացուցին իրենց զինանշանները օդին մէջ։ Այդ դրօշները շատ երկիրներ տարին յաղթական կերպով և ի վերջոյ Վաթէրլոյի ահեղ պատերազմին թողուցին զանոնք, միայն այն ատեն երբ ինկան պատերազմի դաշտին վրայ։

Ամէն ազգի պատմութիւնները ունին իրենց երդումի պահպանման համար իրենց կեանքը զոհողներու դրուագներ։

Հայերն ալ ունեցած են շատ մը հերոսներ որոնք ուխտած են իրենց կեանքը ազգին փրկութեան ի սպաս դնել։ Կարժէ յիշել քաջն Վարդանը և իր զօրավարները. անոնք ուխտեցին իրենց կրօնը պաշտպանել պարսից դէմ... կռուեցան, յարգելով իրենց երդումը մինչև իրենց նահատակութիւնը և որոնց անունը հպարտութեամբ կը յիշենք։

Սկաուտ մը ևս պէտք է գիտնայ յարգել իր երդումը և անոր հաւատարիմ մնալ, ասպետի մը նման, բարձրացնելով Հ. Մ. Ը. Մ.ի նշանաբանը (ԲԱՐՁՐԱՑԻՐ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՐ)։

Սկաուտ-Խմբապետ,
ՅԱԿՈԲ ԱՒԱԳԵԱՆ

Պաղեստինեան Նամականի

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Նորակազմ «Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն»ի բացման հանդէսը.— Պատուիրակութիւնը մեկնեցաւ.

Երուսաղէմ, 29 Մարտ 1930

Անցեալ կիրակի օր, Մարտ 23-ին, կէսօրէ վերջ ժամը 3,30ին, քաղաքիս Խոսրացի Սալէզեաններու սրահին մէջ, Պաղեստինի նորակազմ «Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն»ը իր բացման հանդէսը սարքեց, երկսեռ հրաւիրեալներու ներկայութեամբ։ Ներկայ էին նաեւ երեք յարանուանութեանց հոգեւոր ներկայացուցիչները, քաղաքիս զանազան Միութեանց ներկայացուցիչները եայլն։

Սրահը ո՛չ մէկ զարդարանք ունէր։ Բեմին վրայ զետեղուած էր սեղան մը եւ աթոռ մը, օրուան ատենապետին համար, իսկ բեմին վերեւէն, գունաւոր թղթիկներով շրջանակուած հետեւեալ մակագրութիւնը կախուած էր.— «Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն — Նպատակ՝ Սէր, Համերաշխութիւն եւ ծառայութիւն»։

Ճիշդ որոշեալ ժամուն, օրուան ատենապետ Պ. Լեւոն Պօրտուգալեանի հրաւէրով եւ դաշնակի ու ջութակի ընկերակցութեամբ «Մեր Հայրենիք»ով սկսաւ հանդէսը, որ ներկաներուն կողմէ յոտնկայս ունկնդրուեցաւ վերջ, Պ. Ատենապետ իր գրաւոր, բացման ճառը կարդաց ուր բացատրեց վերջ թէ ինչո՛ւ հրապարակ կուգան իրենք, յայտնելով թէ իրենց հայրենակիցներուն աջակցութեամբ, նիւթապէս եւ բարոյապէս, պիտի կրնան իրենց վերի նպատակը իրագործել գէթ Պաղեստինի մէջ, եւ այդ ձեւով մասամբ մը ամոքել թշուառ եւ անկար հայրենակիցներուն ցաւերը եայլն, եայլն։

Հետզհետէ հրաւիրուեցան օրուան ատենախօսները։ Առաջինը, Տոքթ. Ն. Եալեան, յիշատակներ արթնցնող խօսքերով, նկարագրութիւնը ըրաւ Մարաշի հայերու կենցաղին եւ նիստ ու կացին, Մարաշի օդին ու ջուրին, այգիին ու անմոռանալի «քէօֆթէ»ին եւ թելադրեց նորակազմ Միութեան վարչութեան, որ անշեղ իրենց նպատակին իրագործման համար աշխատին։ Եւ յաջողութեան մաղթանքներով վերջացուց իր խօսքը։

Երկրորդ խօսողն էր Պ. Հայկազուն Պէշլիշեան։ Պ. Պէշլիշեան ազգային զգացումները գրգռող քանախօսութեամբ մը, անցեալի եւ ներկայի Մարաշցիներու բաղդատականը ըրաւ, օգնելով հին ազնիւ եւ ազգային-յեղափոխական Մարաշցիները եւ օրինակներով ուզեց պարզել, թէ պիտի չուզէ՞ր վերապրող Մարաշցին իր նախորդներուն արժանի ժառանգորդ ըլլալ, եւ անոնց սիրոյ, համերաշխութեան եւ ծառայութեան սկզբունքներով շարունակել կիսատ մնացած գործը։

Երկու քանախօսներն ալ բուռն ծափերով ողջունուեցան։ Մէջ ընդ մէջ տեղի ունեցան նաեւ, դաշնակի եւ ջութակի վրայ, ազգային եւ եւրոպական նուագներ, շատ յաջողութեամբ։

Հետաքրքրական էր Մարաշցիներու բարբառով, Պ. Թորոս Տէվեանի կողմէ գրաւոր քանախօսութիւնը, ոյ զուարթ մթնոլորտ մ'ալ ստեղծեց։

Պ. Ատենապետին խնդրանքին վրայ, Բարգէն Եպիսկ. Կիւլէսէրեանը, որ Պատրիարք Հօր կողմէ ներկայ էր, քանի մը խրախուսիչ խօսքերով եւ յաջողութեան մաղթանքներով, թելադրեց որ անխոնջ շարունակեն իրենց այս սկսած գեղեցիկ գործը, եւ հայկական սովորութեան համաձայն, կարճատեւ կեանք մը չունենայ ան։

Հանդէս-ցերեկոյթը վերջացաւ տաք մթնոլորտի մը մէջ, երեկոյեան ուշ պահուն։

Օրուայ հանդիսութեան առիթով, Վարչութիւնը, ժապաւէններէ կազմուած եւ Միութեան կնիքով կնքուած զարդանիշներ կը ցրուէր ժողովուրդին, ինչպէս նաեւ իրենց ծրագիր-կանոնագիրը։

* *

Շաբաթ մը առաջ մեկնեցաւ Արաբ Պատուիրակութիւնը դէպի Լոնտոն, երկար ձգձգումներէ եւ անհամաձայնութիւններէ վերջ։ Պատուիրակութիւնը Արաբ Գործադիրի Նախագահ Մուսա Քեազիմ փաշայի նախագահութեան տակ կը գտնուի։ Անդամներուն մէջ են Մեծ Միւֆթին եւ Երուսաղէմի քաղաքապետը։ Պատուիրակութիւնը քաղաքական աշխատանք պիտի կատարէ բացառապէս։ Պատուիրակութեանց մեկնումէն երկու օր առաջ ստացաւ Լորտ Պալֆուրի մահուան գոյժը։

Պատուիրակութեան մեկնումի օրը կայարանը երկսեռ ժողովուրդով լեցուած էր, որոնք եկած էին իրենց «բարի ճանապարհ»ի մաղթանքները ըսելու։ Եաֆայի բնակչութիւնն ալ ողջերթ մը սարքած էր, իսկ գրեթէ բոլոր կայարաններու մէջ ալ հաւաքուած բազմութիւններ կը ծափահարէին եւ կ'ողջունէին Պատուիրակութիւնը։

Պատուիրակութեան վերադարձի օրը դեռ ճշդուած չէ, բայց շատ հաւանական է որ Զատիկուայ տօներէն վերջ վերադառնան։

Երէկ ստացուած հեռագրի մը համաձայն, Պատուիրակութիւնը Մարսէյլ հասած է, եւ անմիջապէս Լոնտոն մեկնած։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՇԽԱՐՀԷ ԱՇԽԱՐՀ

ԿԻՆԵՐ ԱԼ ՊԻՏԻ ԿԱԽՈՒԻՆ

Անգլիոյ մէջ տարիներէ ի վեր վէճ կայ որ կիներու համար մահուան պատիժ գործադրել պէտք է թէ ոչ։ Այժմ բազմաթիւ կիներ, որոնք այրերու հետ հաւասարութիւն կը պահանջեն ամէն բանի մէջ, կը պնդեն թէ կիներ ալ այնքան իրաւունք ունին կախուելու, որքան այր մարդիկ։ Կեդրոնական բանտի մը կառավարիչը վերջերս խնդիր յարուցած է թէ կիներ պէտք է զերծ ըլլան մահուան պատիժէն, եւ իսկոյն իր դէմը ցցուած է կանանց իրաւունքներու պաշտպան ընկերութիւնը որուն քարտուղարը ըսած է թէ կանայք բուռն կերպով հակառակ են մահուան պատիժին, բայց նախամեծար կը սեպեն իրենք ալ կախուիլ, քան թէ հաւանիլ որ կանայք միայն զերծ մնան անկէ։

ԴՈՒՔՍԸ ԼՈՒԱՑԱՐԱՐՈՒՀԻ

Ռուսական յեղափոխութիւնը շատ բաներ փոխեց աշխարհի վրայ։ Երէկուան խեղճ ու կրակ աշակերտները տարաւ Քրեմլինի մարմարեայ պալատին մէջ նստեցուց։ Միւս կողմէ փախստական դուքսերն ու դքսուհիները, իշխաններն ու իշխանուհիները եւ զօրավարները Փարիզ եւ այլուր դժուարին կեանք մը կ'ապրին։ Փարիզի մէջ կը հանդիպիք կառապաններու, կարսօններու, ներկարարներու, լուացարարներու որոնք ձեր ձեռքը թօթուած ժամանակ չեն մոռնար յիշեցնել որ իրենք նախկին զօրավարներ, իշխաններ էին։ Այս տեսակի դժբաղդներ ամէնէն շատ կան Փարիզ։ Սակայն խղճալի վիճակ մը կը պարզեն Պոլիս գտնուող իշխաններն ու դքսուհիները։ Նիքոլա Բ. Ցարի խորհրդականը՝ Կորիմբին լուացուած ճերմակեղէնները կը տանի յաճախորդներուն եւ նուէրներ կ'առնէ։ Ապխազի դուքսը, որ ժամանակին բազմաթիւ ագարակներ ունէր Կովկաս, այսօր պարզ խանութի մը ծառայ է։ Վոլգի Եափարիցէ դքսուհին եւ ուրիշներ լուացարարուհիներ են։

Ասոնք բոլորն ալ կ'աշխատին եռանդով, երբեք ստորնացած չեն զգար ինքզինքնին ու կ'սպասեն աւելի գեղեցիկ օրերու հայրենիք վերադառնալու համար։

500 ԲԱՌՈՎ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Նախկին Նախագահ Գուլիճ յանձն առած է 500 բառով պատրաստել Միացեալ Նահանգաց պատմութիւնը, որ պիտի արձանագրուի կառուցուելիք յիշատակարանի մը վրայ։ Յիշատակարանին վերեւ պիտի գտնուին, Վաշինկթընի, Ճէֆըրսընի, Լինքընի եւ Ռուզվէլթի հսկայ պատկերները։

Գուլիճ մերիկեան պատմութիւնը պիտի ամփոփէ հետեւեալ ութը կէտերու մէջ։

Յուլիս 4.— Անկախութեան Յայտարարութիւն։

1654.— Սահմանադրութեան խմբագրութիւն։

1803.— Լուիզիանայի գնումը։

1846.— Թեքսասի իրրեւ նահանգ ճանաչումը.

1848.— Օրէկոնի սահմանագլուխին ճշդումը։

1849.— Քալիֆորնիոյ կցումը։

1865.— Քաղաքային պատերազմը վերջ կը գտնէ։

1907.— Բանամայի ջրանցքին շինութիւնը կ'աւարտի։

Գուլիճի պատմութիւնը պիտի փորագրուի 90X130 ոտք նրկաթեայ տախտակի վրայ։ Գիրերը այնքան խոշոր պիտի ըլլան որ պիտի կրնան կարդացուիլ երեք մղոն հեռուէն։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու վերջին մարդահամարէն կ'երեւի որ պետութեան մէջ կ'ապրին 121,951,856 հոգի։ Իւրաքանչիւր 13 երկվայրկեանը ծնունդ մը տեղի կ'ունենայ եւ իւրաքանչիւր 33 երկվայրկեանը մահ մը։

ՈՎ Է ԿԱՆՏԻՆ

Հնդիկ ազգայնական պետը, որ հիմա քարոզութեան ձեռնարկած է երկրին մէջ։ Մահաթմա կը նկատուի հնդիկներուն կողմէ, այսինքն սուրբ մէկը՝ որ միսին ցանկութիւններուն ենթակայ չէ։ Արդարեւ, Կանտի ճգնաւոր կեանք վարած է ցարդ։ Երբ երիտասարդութեանը գնաց Լոնտոն իրաւաբանութիւն սորվելու «և շատ փայլուն կերպով աւարտեց իրաւաբանութեան դասընթացքը։ Այն ատեն մայրը յանձնարարեց իրեն միս չուտել եւ խիստ ժուժկալ ապրիլ։ Կանտի հետեւեցաւ մօրը պատուէրին եւ անկէ ի վեր — հիմա 61 տարու է — ճգնաւոր մը եւ առաքեալ մը եղաւ։

Շրջած է բովանդակ Հնդկաստանը ամէն ուղղութեամբ, քարոզելով քաղաքական եւ բարոյական անկախութիւն ու նզովելով արեւմտեան քաղաքակրթութիւնը։ Ինքն իսկ հրաժարած ըլլալով արդիական գիտութեան ընձեռած առաւելութիւններէն եւ գիւտերէն, կը հրամայէ հրապարակաւ այրել եւրոպական ճարտարարուեստին «սատանայական» արտադրութիւնները։ Բայց հակառակ է բռնութեան եւ կը պատուիրէ քաղցրութեամբ յաղթել։ Իր ազդեցութիւնը հետզհետէ մեծցած է երկրին մէջ եւ Լահորի վերջին ազգայնական համաժողովին մէջ մեծամեծ ու խանդավառ ցոյցերու առարկայ եղած է։ Կանտիի արդի փրօփականտին նպատակն է ժողովուրդը յորդորել չգործածել բրիտանական իշխանութեան, չըգիւղացնել անոր գործը. բրիտանական ապրանք չգործածել, եւ այսպէս հարկադրել Մեծն Բրիտանիան, որ ճանչնայ երկրին անկախութիւնը։

ՉԱՐՉԱՐԱՆՔԻ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ ՖԱՇԻՍՏ ԲԱՆՏԵՐՈՒ ՄԷՋ

Միջնադարեան չարչարանքներ կը գործադրուին Ֆաշիստներու հաստատած բանտերուն մէջ։

Ֆաշիզմի ականաւոր հակառակորդ մը, որ նոր փախած է Իտալական բանտէ մը, կ'ըսէ թէ «Ռեգինա Ճէլի» կոչուած չարչարանքի սենեակը վերահաստատուած է մասնաւորապէս ներկայ կառավարութեան ընդդիմադիր բանտարկեալներու համար. «Բալնիէրէ», այս փախստականին պատմութեան համեմատ, ջուրով ողողուած խցիկ մըն է որուն դուռը յատակէն վեց ոտք ուրիշ ծակ մըն ալ կայ, ուրկէ կարելի է ջուրը դուրս թափել։ Բանտարկեալին ձեռքը կ'բռուի գոյլ մը կուտան եւ մօրէ մերկ կը փակեն այս խցիկին մէջ, երբ ջուրը բանտարկեալին վիզը հասնի, տարաբախտ մարդը կը ստիպուի գոյլով առնել եւ իր գլխուն վերեւ գտնուած ծակէն դուրս թափել չխեղդուելու համար, բայց դուրս թափուած ջուրին տեղը կը լեցուի միշտ եւ բանտարկեալները անդադար կը շարունակեն նոյն աշխատութիւնը։

Շատեր քանի չօրս ժամ այս չարչարանքը կրելէ յետոյ կը խելագարին։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՊԱՀԱՅԵԱԿԱՆ ԾԵՍՈՎ

Վերջերս Նիւ Եորքի մէջ ամուսնութիւն մը տեղի ունեցած է պահայական ծէսերով։ Հիւրընկալութեան յատուկ սենեակի մը հեռաւոր անկիւնը դրուած էր փոքր սեղան մը, որուն արծաթէ աշտանակներուն վրայ երկու մոմեր կը վառէին։ Սեղանին ետեւ կը կենար փոքր մարդ մը սեւ մազերով։ Եւ երիտասարդ մը սեւ վայելուչ բաճկոնով մը եւ երիզաւոր ամփոփով։

«Ճշմարտապէս գոհ ենք Աստուծոյ կամքէն», գոչեց Թուխ մարդը։

«Ճշմարտապէս մենք գոհ ենք Աստուծոյ կամքէն», գոչեց սեղանին աջին կեցած զոյգը։

«Ճշմարտապէս գոհ ենք Աստուծոյ փափաքէն», նորէն գոչեց Թուխ մարդը։

«Ճշմարտապէս գոհ ենք Աստուծոյ փափաքէն», կրկնեց զոյգը։

Եւ մէկ երկու աղօթքէ ետք ամուսնութիւնը վերջացած յայտարարուեցաւ։

Ամուսնացողներն էին Էլսի Պենքարտ եւ Չարլզ Հ. Քլարք։ Ամուսնացնողն էր Միրզա Ահմէտ Զօհրապ։ Բոլորն ալ Պահայական պարսիկ դաւանանքէն։

Աս առաջին ամուսնութիւնն է որ տեղի կ'ունենայ այս կրօնի անդամներուն մէջ, որոնք երբեմն կը կոչուին նաեւ «քաղաքավար ընկերութեան» անդամներ։

Այս կրօնքի գլխաւոր պահանջներէն մին է սեռերու հաւասարութիւնը եւ իսլամ կիներու ազատագրումը։

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Ամսոյս 20էն կը լրանայ «Ազդակ»ի Դ. տարին։ Անոնք որ ցարդ չեն փակած իրենց անցեալ տարուան հաշիւները, թող հաճին շուտով կարգադրել։

Վարչութիւն

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱԼԷՊԷՆ

Վերջին շաբաթները երաշտութեան երեսէն ցանքերը փտասուիլ սկսած էին. բոլոր ժողովուրդին մէջ մեծ վախ մը կար։ Ալիւրի գինը բարձրանալ սկսած էր։ Բոլոր աղօթատեղիներու մէջ հաւասարապէս աղօթքներ կատարուեցան։ Երէկ գիշեր եւ այսօր բաւական առատ անձրեւ եկաւ, ժողովուրդը եւ բոլոր գիւղացիութիւնը լայն շունչ մը առին։ Թէեւ դեռ հեռաւոր գիւղերէն լուր չկայ, բայց շատ կը յուսացուի որ ուրիշ տեղեր աւելի շատ եկած է անձրեւը, որ իրական փրկութիւն մը եղաւ, այնպէս որ թէ յառաջիկայ հունձքը շատ աւելի առատ պիտի ըլլայ եւ թէ խոտը, պանիրը, մածունը եայլն։

* *

Այսօր տեղի ունեցաւ Սիւլէյմանիէի Որբերու Միութեան ակումբին մէջ միութեան իրդ տարեդարձի հանդէսը, ներկայութեամբ երկսեռ հոծ բազմութեան մը։ Նուագ փանփառ եւ երգչախումբը մեծ փայլ տուին հանդէսին։ Հանդէսը տեւեց մօտ երկուք ու կէս ժամ, որու ընթացքին անձրեւը երբեմն երբեմն ուղղօրէն կը տեղար եւ ներկաներուն սփոփարար զուարթութիւն մը կը պատճառէր։

Որբերու Միութեան տեղեկագրէն հասկցուեցաւ որ անոնք այս տարի 120 հատ նոր անդամներ աւելցուցած են. այնպէս որ այսօրուան ընդհանուր թիւն է 250՝ երկսեռ։ Միութիւնը իր աշխատանքը բաժնած է հետեւեալ յանձնախումբերու մէջ.

1 Լսարանական, 2 Թատերական, 3 Մարզական, 4 գրական, 5 Ձեռագործ, 6 Ձեռագիտութիւն, 7 Գրադարան։ Այս տարուայ ընթացքին գրադարանը աւելի ճոխացած է. ներկայիս ունի 600 կտոր գիրքեր։ Ասկէ զատ հինգ ուսուցիչներով բացած է նաեւ գիշերային դասընթացքներ, ուր կը յաճախեն մօտ 120 երսեռ աշակերտներ՝ չափահաս։ Վերջերս Ազապայի մէջ ես ճիւղ մը բացած է։ Այս տարուան ընթացքին տեղի ունեցած են նաեւ վիճաբանութիւն, գրական ասուլիսներ եւ նուագահանդէս։ Ներկաները մեկնեցան շատ գոհ եւ զուարթ տպաւորութեան տակ։

Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարձած մարզադաշտին մէջ երեք շաբաթէ իվեր տեղի կ'ունենան ֆութպոլի մրցումներ հայկ. տեղ. զանազան խումբերու միջեւ։ Այս երրորդ կիրակին է որ կը շարունակուի եւ դեռ պիտի շարունակուի։ Անցեալ երկու կիրակիներու հասոյթը եղած է մօտ հարիւր ոսկիական։ Կը յուսացուի որ հայ ժողովուրդը պիտի գնահատէ եւ քաջալերէ նմանօրինակ եւ իսկապէս օգտաշատ ձեռնարկներ։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՀԱՅ ԱՆՁՈՒԳԱԿԱՆ ԳՐԱԳԷՏ

Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ

ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

ՅՈԲԵԼԵԱՆԻ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

ՀԱՆԴԷՍԸ ՊԻՏԻ ՏՕՆՈՒԻ

ՎԱՂԸ, ԿԻՐԱԿԻ, ԿԷՍՕՐԷ ԱՌԱՋ ԺԱՄԸ 10 ԻՆ

ԿՐԱՆ ԹԷԱՏՐԻ ՄԷՋ

ԵԿԷՔ ՄԱՏՈՒՑԵԼՈՒ ՁԵՐ ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔԸ

ԱՅՍ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ՀԱՅՈՒՆ

ՃՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՐ

ԱՅՍ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9 ԻՆ

Ժողովրդային Տան Սրահին Մէջ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

Բաղդիս Նոր ժամանող ծանօթ Հայ ԴԵՐԱՍԱՆ

Եւ անուանի ՊԱՐՈՂ

Պ. ՌՈՏՕԼՖՕ ՍԵՐՈԲԵԻ ԿՈՂՄԷ

Պիտի Բեմադրուի

«ԵՐԿՈՒ ԱՆՎԱՐՏԻՆԵՐ»Ը

(Զաւեշտ մէկ արար)

Ռուսական Ամերիկեան եւ Հայկական պարեր

Պ. ՌՈՒՏՕԼՖՕ ՍԵՐՈԲԵԻ ԿՈՂՄԷ

ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ ՊԻՏԻ ՎԵՐՋԱՆԱՅ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ

ՊԱՐՈՎ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Քեռորդւոյս Օր. Ալիս Թաթարեանի ցաւագին մահուան առթիւ շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ մասնաւորապէս Միացեալ վարժարանի Պատ. Հոգաբարձութեան՝ որ նուագախումբով եւ վարժարանի սաներով իրենց կրթական սպասաւորէին թաղման հանդէսին պատուաւոր փայլ մը տուին։ Շնորհակալութիւններ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի վարչութեան եւ ամեն անոնց որք ծաղկեպսակով, անձամբ եւ կամ նամակով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին մեզ։

Դամասկոս 1-4-930 ՍԵՐՈՎԲԷ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ՕՐ ՄԸ

ՊԷՅՐՈՒԹԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Ծաղկազարդի Կիրակին

Եկեղեցւոյ բակին մէջ բացօդեայ պատարագ վերջ տեղի պիտի ունենայ

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԵՐԴՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՀԱՆԴԷՍԸ

Կազմակերպուած՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի տեղւոյս մասնճիւղին կողմէ եւ հովանաւորութեամբ Տոք. Վարչութեա

Ամեն հայ պէտք է ներկայ գտնուի սոյն հանդէսին կանոնաւոր վկայ ըլլալու համար մօտ 50 սկաուտներու եր

ներկաներուն ու ազգին ծառայելու, օրինապահ, պատուանդանո

ու բարձր ոգիով օժտուած անձեր մը դառնալու իր երդմա

ՕԹԷԼ ԼԻՒՔՍ

Պէյրութ ժամանող ամէն Հայ ճամբորդ
Օթէլ Լիւքսին թող ըլլայ յաճախորդ.
Դուրս որ հասնի զանգը թող հնչէ
Ու Մերսեմանը շիտակ վար կանչէ.
Եւ կապոցը իր տալով ելնէ վեր,
Տեսնիլու Թուրիկը, Օթէլ Լիւքսի տէր։
Ան պատրաստ ունի, բարձր ու օդաւէտ
Սենեակ զարդարուն յոյժ հանգստաւէտ։
Նոփ նոր մահճակալ փափուկ անկողին
Եւ սուրճ մը պէյէչ ամէն ելողին.
Փափագողներուն միշտ կայ կերակուր
Նախաճաշ ու ճաշ կամ տաքուկ ապուր.
Իր սալօնին մէջ դաշնակն ալ սրղէն
Հետախօսին հետ անմրման զարդ են։
Մաքրութիւն նորոյթ, թէ կուզէք տեսնել
Նիփ շիտակ եկէք Թուրիկին օթէլ.
Տէր եւ Տնօրէն Թուրիկեան Միհրան
Համբաւը հասած Թուրան ու Իրան։

ՀԱՅ ԻՐԱՒԱԲԱՆ

ԽՈՍՐՈՎ ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ

ՏՈՔԹՕՐ ՕՐԷՆՍԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Ընկերակցութեամբ ԱԶԻԶ ԷԼ ՀԱՇԷՄԻ

ԿԸՍՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ

ԱՐԱԳ ԵՒ ԲԱՐԵԽԻՂՃ ԳՈՐԾ

Դիմել Խան ԱՆԹՈՒՆ ՓԷՅ, Պէյրութ

Ժամը 9—12 եւ 3—6

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԱԲ ԹԵՐԹԵՐ ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌԻ ԺԱՄԱՆՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

Վաղը, կիրակի օր, կրան թէաթրի մէջ տեղի ունենալիք մեր մեծ գրողին յոբելեանին և վեհափառի ժամանման առթիւ, չորեքշաբթի օրուան արաբական թերթերը՝ «Էլ Ահրար», «Էլ Ահվալ», «Էլ Պայրագ» և «Ահտիւլ ճէտիտ» շատ նպաստաւոր տողեր կը նուիրեն, որոնք նոյնութեամբ և թարգմանաբար կը հրատարակենք.

«Հայ տաղանդաւոր գրագէտ Աւետիս Ահարոնեան, ամբողջ աշխարհի մէջ մեծ համբաւ կը վայելէ և իր հեղինակութիւններուն շատերը կենդանի լեզուներէն բազմաթիւներու կողմէ թարգմանուած են։ Հիւկօի, Շէյքսփիրի և արեւմտեան ծանօթ գրագէտներու կարգին կը համարուի Ահարոնեան։

«Կը տեղեկանանք որ յառաջիկայ կիրակի, ամսոյս 6ին, կրան թէաթրի մէջ անոր գրական յիսնամեայ գործունէութեան առթիւ մեծ հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ, ուր պիտի բանախօսեն ծանօթ հայ երեւելիներ և Մէթր Ապտալլա Իսագ»։

«Առջի օր քաղաքս ժամանեց նորին վեհափառութիւն հայ օրթոտօքսներու Սահակ երկրորդ կաթողիկոսը։ Հայ երեւելիներու և հասարակութեան մեծ բազմութիւն մը մինչև ճիւնի գիւղ դիմաւորեցին նորին վեհափառութիւնը և անոր ինքնաշարժին հետևելով մինչև օրթոտոքսներու եկեղեցին եկան։

«Կիմանանք որ նորին վեհափառութիւնը բաւական երկար ատեն պիտի մնայ Պէյրութ և այդ միջոցին այցելութիւններ պիտի տայ բարձր Գոմիսէրին և Լիբանանի կառավարութեան բարձրաստիճան անձնաւորութեանց՝ իր համայնքի գործերուն շուրջ տեսակցութիւններ ունենալու համար։

«Բարի գալուստ կը մաղթենք նորին վեհափառութեան»,

ԻՆՉ ՎԻՃԱԿԻ ՄԷՋ ԵՆ ԱԶԳ. ԳՈՐԾԵՐԸ
ՊԷՏՔ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ ԱՌԻԹԸ

Ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողները, Առաջնորդ վարչութեան հրաժարումէն իվեր կատարեալ անիշխանութիւն մը կը տիրէ Լիբանանի մեր ազգային կեանքին մէջ։ Բազմաթիւ կարեւոր և առողջական հարցեր կը մնան անլոյծ և անորոշ։ Քննութեան և պատասխանի կարօտ խնդիրներ մոռացութեան կը մատնուին։ Վեհափառի ներկայութիւնը ի հարկէ պիտի փութացնէ այդ բոլորի կարգադրութիւնը և Լիբանանը այլեւս պիտի ունենայ իր ազգային հեղինակաւոր իշխանութիւնը։

Նորին Վեհափառութիւնը լաւ գաղափար չունենայ ազգային ներքին հարցերով զբաղելու. վստահ ենք որ կարգ մը կարեւոր և անմիջական աշխատանքները լրացնելէ վերջ, Վեհափառը որոշ և արմատական կարգադրութիւններ պիտի ընէ կանոնաւորելու համար ազգային գործերը։ Ու՛ ոչ կրնայ ուրանալ անշուշտ որ տարիէ մը իվեր Լիբանանի մէջ ոչ կուսակցական պայքար գոյութիւն ունի և ոչ ալ բարեխիղճական վէճ ու կռիւ. եղածները պարզապէս անկարող և անվարչագէտ առաջնորդներու խառնակչութեանց արդիւնքն է։

Կը յուսանք որ մեր ժողովրդի այս բարի տրամադրութիւններն ու համերաշխութիւնը պիտի օգտագործուի, ի նպաստ մեր շահերուն։

Ի ՆՊԱՍՏ ՍԻՒՐԻՈՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

Հ.Բ.Ը. Միութեան Նիւ Եորքի շրջ. Յանձնաժողովը յօգուտ Սիւրիոյ նոր գաղթականներու ձեռնարկած հանգանակութեան հաշւոյն 5000 տոլար հեռագրաթղթով Փարիզի միութեան կեդրոնին, սոյն գումարը յանձնուած է հանգ. կեդր. Յանձնախումբին, որ իր կարգին Հալէպի Միամասնական Մարմնին փոխադրած է։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱԼԱՈՒԻԹՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

Ինչպէս ժամանակին գրած էինք, Բ. Գոմիսէրութ. կարգադրութեամբ առաջին անգամ ըլլալով Ալաուիթներու երկիրն ալ պիտի ունենար իր երեսփոխանական ժողովը։

Այսօրուընէ կ'սկսին ընտրութիւնները։ Երկրորդ կարգի ընտրելիներու դրութիւնը չի կիրառուիր հոն և իւրաքանչիւր 6000 բնակող ուղղակի կ'ընտրէ իր երեսփոխանը՝ հինգ տարուան համար։ Ընտրուած երեսփոխաններու մէկ չորրորդ թիւով երեսփոխաններ պիտի նշանակուին կառավարութեան կողմէ։

Բայց քանի մը օրէ իվեր բազմաթիւ բողոքի հեռագիրներ կը հասնին Բ. Գոմիսէրութեան Ալաուիթներու երկրին զանազան կողմերէն, յայտնելով որ բարձրաստիճան պաշտօնեաներ ճնշում կը բանեցնեն ժողովուրդին վրայ՝ պարտադրելու համար իրենց կամքը։

ՊԱՇՏՕՆ ՓՆՏՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մամլոյ տեսչութիւնը կը հաղորդէ մեզ որ ամսոյս 15ին, առաւօտեան ժամը 7ին, Փինիքիա փողոցի գիւղատնտեսական սրահին մէջ տեղի պիտի ունենան քննութիւններ հետևեալ պաշտօններու համար.— Բարեխալ պաշտօնեայ, հաշուակալ և գրամեքենագէտ։

Թեկնածուները մինչև ամսոյս 10ը նամակով պէտք է դիմեն քարթէն Վիլիյէրին, փոստարկղ թիւ 600։ Թեկնածուները պէտք է նկարագրեն իրենց վկայականները և յիշեն թէ ինչ պաշտօններ վարած են առաջ։ Գիտելի պահանջներն են՝ ուղղագրութիւն, գեղագրութիւն, շարադրութիւն և հաշուագիտութիւն (ֆրանսերէն լեզուով)։ Իսկ գրամեքենայի համար ներկայանալիք թեկնածուն չորս գործողութիւնները պէտք է գիտնայ։

ՍՈՒԷԴ-ՍՈՒԻ ԱԶԳ. ԿԵԱՆՔԸ
ՈՒՐԱԽԱՌԻԹ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նախորդ թղթակցութեամբս մեր գիւղի մասին կարգ մը տեղեկութիւններ տուած և կրթական գործի մասին ալ ակնարկած էինք։ Այս անգամ ուրախութեամբ կ'ուզեմ տեղեկացնել որ սոյն կենսական գործին ալ կարգադրուած է շնորհիւ Սանճաքի կրթական քննիչ Պ. Փօզանթէյի։

Ամսոյս 20ին Պ. Փօզանթէյ ընկերակցութեամբ տիար Արտ. Հովանի և Օրիորդ Էլիզ Պօյաճեանի գիւղս ժամանեցին, և յիշեալ Օրիորդին մեր գիւղին համար Ուսուցչուհի կարգուած ըլլալը յայտնեցին ու առ այդ պէտք եղած հրահանգները տալէ յետոյ մեկնեցան։

Օրիորդը արդէն պէտք եղած Ֆրանսերէն գիրքերը հետը բերած ըլլալով երկրորդ օրն իսկ իր պաշտօնին գլուխ անցաւ։ Երէկ 29 Մարտ 1930 շաբաթ օր մեր յարգելի քահանան Մ. Պիլիկեան ալ հետը պէտք եղած հայերէն գիրքերը ունենալով գիւղս այցելեց, և դպրոցի համար պէտք եղածը հոգալ խոստանալով ու պարտէզներն ու ցանքերը պտտելէ յետոյ մեկնեցաւ։ Այս առթիւ սիրտս կ'ուզէ յայտնել գիւղացիներու ներկայացնել խորին յարգանք և շնորհակալութիւններս Մ. Փօզանթէյի որ բարեհաճեցաւ մեր պզտիկներու կրթական գործով հետաքրքրուիլ, Մ. Պիլիկեանի որ իբր հայր մը մեր պզտիկներու պէտքերը հոգալ կը խոստանայ, ինչպէս նաև բոլոր անոնց որոնք կը բարեհաճին մեր վիճակով հետաքրքրուիլ։

Անձրեւի երկար ատենէ իվեր չըգոյութիւնը ինչպէս բոլոր երկրագործներու նոյնպէս նաև մեզի մտահոգութիւն պատճառել սկսած էր, երէկ կէսօրէ յետոյ սկսող և կամաց կամաց տեղացող անձրևով փարատեցան մեր մտավախութիւնները։ Կը մաղթեմ որ այս անձրևը գոհացում տայ կարօտը քաշող բոլոր երկրագործներուն։

Շ. ՏԷՐ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Սուէդ-Սու 30 Մարտ 1930

ՏՕՔԹ. Խ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԲԺԻՇԿ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԸԼԻՖԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ներքի ճամբուն վրայ, Սէնթ Միքայէլ եկեղեցւոյ կից իր ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ մէջ հաստատած է նաեւ առանձին հիւանդանոցի բաժին մը՝ ՕԺՏՈՒԱԾ ԲՈԼՈՐ ՅԱՐՄԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ։

ՈՒՇԱԳՐԱՒ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ
ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԵԱԼ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ

Վերջերս Բարձր Գոմիսէրութիւնը Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ իր հովանաւորութեան շրջանին տեղի ունեցած տնտեսական բարենորոգումներու մասին հրատարակած է ընդարձակ տեղեկագիր մը, որմէ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղէ Հալէպի «Միութ» թերթը.

1.— Երկաթուղագծեր. Թրիփոլի-Հոմս գիծը նորոգուած է. 1921-1925 Տրաա-Պասրա և Էսկի Շամ գիծերը նորոգուած են. 1928ին Իսքէնտէրուն-Նըզէպին գծին մեր բաժինը նորոգուեցաւ և երկաթները ամբողջութեամբ փոխուեցան։ Նմանապէս մինչև Թրիփոլի և Ռայաք Վակօնի հաստատուեցաւ.

2.— Նաւահանգիստներ. Պէյրութի նաւահանգիստը կատարելագործուեցաւ և շինուեցան պահեստներ, մթերանոցներ. սառցատան համար մեծ շէնքեր շինուեցան՝ արդիական ձևով։ Ալէքսանտրէթի մէջ մեծ նաւակներու համար շինուեցաւ առանձին նաւահանգիստ մը, Լաթաքիոյ մէջ այդ ուղղութեամբ մինչև հիմայ աշխատանքներ յառաջ կը տարուին։ Թրիփոլիի մէջ բաւական երկար կամուրջ մը գրուեցաւ նաւահանգիստ թէ մարդոց և թէ ալ գոյքերու փոխադրութեան համար։

3.— Ճամբաներ. Մինչև 1928 2100 քիլոմէթր երկարութեամբ մեծ ճամբաներ շինուեցան և 4500 քիլոմէթր ալ զանազան փոքր ճամբաներ։ Պէյրութ - Լաթաքիա - Հալէպ ճամբան շատ կանոնաւոր կերպով շինուած է և 9 ժամէն Հալէպէն Պէյրութ ճամբորդ կը փոխադրէ։

4.— Հալէպ-Պէյրութ և Դամասկոս լուսաւորութեան գործը շատ յառաջ գնաց։ Հանրակառքերը նոր գիծեր կը բանան։ Ալէքսանտրէթ, Լաթաքիա, Թրիփոլի և Սայտա ելեքտրական լոյսով օժտուեցան։

5.— Ջրաբաշխութիւն. Բարձր Գոմիսէրութեան հովանաւորութեան ներքև կազմուած է մասնաւոր ընկերութիւն մը, ջրաբաշխական գործը գլուխ հանելու համար։ 3 տարուան ընթացքին կարեւոր գործեր պիտի տեսնուին։

6.— Երկրագործութիւն. 1921ին 105,000 հեկթար հող ցանուած էր ամբողջ Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ, մինչդեռ 1928ին 160,000 հեկթար ցանուեցաւ։

ՕԳՏԱԿԱՐ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Զոյգ տարի առաջ յղի կիներու ծննդաբերութեան համար բացուած մայրանոց հիւանդանոցին շուրջ կը քաղենք հետևեալ տեղեկութիւնները։

Հաստատութեան նպատակն է սատարել անօգնական և տարագիր հայ մայրերու ծննդաբերութեան, առողջ ծնի նորածին մանկանց առողջապահական այն բոլոր պայմանները, որոնք անհրաժեշտ են անոնց ծնունդեան պահուն և անկէ անմիջապէս յետոյ։

Անցեալ տարի, ամբողջ ամսուան ընթացքին մայրանոցին մէջ ծնած են 220 երախաներ և 410 յղի կիներ ձրի բժշկական օժանդակութիւն և դարմանում ստացած են։ Հաստատութեան տարեկան ծախքն է 3500 տոլար որուն մէկ չորրորդ մասը միայն կը գոյանայ հիւանդներէ գանձուած դրամէն, մնացեալը կը հայթայթուի հայ և օտար բարեսիրտ հասարակութեան նուիրատուութիւններու շնորհիւ։

Ներկայիս Մայրանոցի վարչութիւնը ծրագրած է հանգանակութիւններ ընել հայ, տեղացի և օտար հասարակութիւններէն և վստահ է որ հայերը չի պիտի զլանան իրենց մասնակցութիւնը այս գթաշատ հայ գաղթականներու ծառայող հաստատութեան։

ԱՆՀԱՄ ԿԱՏԱԿ ՄԸ, ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԱՌԵՒԱՆԴՈՒԱԾ?

Ամսոյս մէկին, Տէրզօրէն կը հեռագրեն Դամասկոսի «Էլիֆ պա»ին.

«Ռումանիոյ թագուհին որ ասկէ Իրաք կը մեկնէր, ճամբան արաբ պէտվիներ յարձակած են եւ թագուհին հետերնին տարած են. անգլիական օդանաւեր իսկոյն լուր առնելով սկսած են հետապնդել առեւանգիչները, սակայն մինչեւ հիմայ յայտնի չէ եղած թագուհիին հետքը։ 500 արաբներ օդանաւերու արձակած ռումբերէն մեռած են. անգլիական զինուորական կարեւոր ուժեր ճամբայ ելած են Պաղտատէն, ազատելու համար թագուհին»։

Այս անհամ կատակը սակայն ապրիլ մէկի խաղ է եղեր։

ՎԵՀԱՓԱՌԸ Բ. ԳՈՄԻՍԷՐԻՆ ՄՕՏ
ՍԻՐԱԼԻՐ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Առջի, որ կէսօրէ առաջ ժամը 11ին Վեհափառը մեծ Սերայի մէջ ընդունուեցաւ Ն. Վ. բարձր Գոմիսէր Պ. Բօնսօի կողմէ՝ շատ սիրալիր կերպով։ Նորին Վեհափառութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց թէ Թուրքիայէն վտարուած հայ գաղթականներու հովանաւորեալ երկիրներ մուտքին առթիւ ֆրանսական կառավարութեան և մասնաւորապէս Ն. Վսեմութեան պ. Բարձր Գոմիսէրին ցոյց տուած բարեացակամութեան համար։ Ի պատասխան, պ. Բօնսօն յայտնեց թէ՝ ֆրանսական կառավարութիւնը միշտ բարեացակամ է հայերու հանդէպ, միայն կը թելադրէ որ հայերը սիրով ըլլան իրարու հետ և զգուշանան սանձարձակ գործերէ։

Պ. ՀՕՊՊՐՆՕ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բարձր Գոմիսէրութեան քաղաքական բաժնի տնօրէն պ. Հօպպրնօ չորեքշաբթի օր Դամասկոս մեկնեցաւ և հոն տեսակցութիւններ ունեցաւ ազգայնական լիդերներ Հաշիմ Աթասիի և Ճէմիլ Մէրտամ պէյերու հետ, և անկէ մեկնած է Տէրզօր՝ արաբ աշխարհներու ընդհանուր ժողով մը գումարելու համար։

Պ. Հօպպրնօ Տէրզօրէն վերջ պիտի այցելէ Հալէպ, Համա, Հոմս և պիտի վերադառնայ Պէյրութ։

ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅ ԴԱՀԼԻՃԸ
Ն. Վ. ԷՏԻՊ ՓԱՇԱՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Չորեքշաբթի օր Ն.Վ. Օկիւսթ Էտիպ փաշա իր ներկայութեան ընդունեց լրագրողները եւ անոնց բացատրեց նոր մամուլի օրինագծի տրամադրութիւնները։ Երկար խօսակցութիւններէ վերջ, վարչապետը խոստացաւ կառավարութեան պատրաստելիք օրինագծին պատճէնը, նախ քան վաւերացումը, կարդալ մամուլի ներկայացուցիչներուն եւ պէտք եղած բարեփոխումները ընել։

Վերջը, Թափառական լրագրի խմբագիրը հարցուց թէ՝ կառավարութիւնը նոր ծրագի՞ր պիտի ներկայացնէ երեսփոխանական ժողովին թէ նախորդ դահլիճի ծրագիրը։ Էտիպ փաշա պատասխանելով այդ հարցման ըսաւ.

«Հին ծրագիրը նոյնութեամբ չի պիտի ներկայացնենք. փոփոխութիւն մը բրինք անոր վրայ, որովհետեւ բոլորովին նոր ծրագիր մը նոր բարդութիւններ կրնար ստեղծել»։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ՊԱԱԼՊԷՔԻ ՄԷՋ

Ռումանիոյ Մարի թագուհին որ իր աղջկան ընկերակցութեամբ այս միջոցին պտոյտներ կը կատարէ Սիւրիոյ մէջ, առջի օր Թէտմուրի աւերակները այցելելէ վերջ հասաւ Պաալպէք եւ ժամը 10ին պտտեցաւ ներսի ու աւերակները։ Թագուհիին կընկերանար Եգիպտոսի Ռումանական դեսպանը։

Լիբանանի կառավարութեան կողմէ Պաալպէքի Գայմագամը բարի գալուստ մաղթեց թագուհիին։ Բարձր Գոմիսէրութիւնը իր կողմէ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը ղրկած էր թագուհիին բարի գալուստ մաղթելու համար։

Մարի թագուհին երէկ մեկնած է Հոմս, անկէ ալ պիտի անցնի Հալէպ։

Պ. ՌՕՊԷՐ ՏԸ ՔԷ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

Ազգերու Դաշնակցութեան մօտ Ֆրանսայի ներկայացուցիչ պ. Ռօպէր տը Քէ, որ շաբաթէ մը ի վեր Պէյրութ կը գտնուէր, առջի առաւօտ ժամը 7ին մեկնեցաւ Դամասկոս, ընկերակցութեամբ պ.պ. Րըքիւի եւ Քաբիրէն Տրօ Ֆրէի։ Պ. Ռօպէր տը Քէ շաբաթ մը Դամասկոս մնալէ վերջ պիտի մեկնի Հոմս, Համա եւ Հալէպ։

Իր վերադարձին, Պէյրութի մէջ, պ. տը Քէ ընդունելութիւններ պիտի ընէ։

ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Կիրակի իրիկունը ժամը 8 ին, Որբ. Ընդհ. Միութեան սովորական Լսարանի բանախօսն էր Տիար Վալադ Վալադեան, Նիւթ ունենալով Ա. Ահարոնեանի գրականութիւնը։

Սրահը ծայրէ ի ծայր լեցուած էր որբ պատանիներով։ Պ. Վալադեան իր կէս ժամ տեւող ճիշդ խօսքերովը վերի մեծ երգչի կենսագրականը բրաւ ու անոր արտադրած գրականութեան ժողովուրդի վրայ ունեցած ազդեցութիւնը ու գրական արժէքը բաւ գեղեցիկ կերպով բացատրեց։ Ա. Ահարոնեանի «Ուխտաւորը» արտասանուեցաւ ու նաեւ եղաւ Նուագ։

ՏՕՔԹ. Գ. ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆ

ՀԻՒԱՆԴՆԵՐ ԿԸՆԴՈՒՆԻ.—

Կէս օրէ առաջ ժամը 8—12 իր նոր դարմանատան մէջ, Րիւ Նահր, Հանրակառքի գծի վրայ, շոգեկառքի կամուրջին և քարէ կամուրջին միջև. ԿԱՄԻՆՏԻՐԻ կարմիր շէնքը։

Կէս օրէ վերջ ժամը 2—5 իր Միւտտաֆարի Նախկին դարմանատուն։

Նոր դարմանատան մէջ առանձին սենեակներ կահաւորուած են հիւանդներ պառկեցնելու համար և պատրաստուած՝ անհրաժեշտ խնամքներն ու պէտքերը։

ՍԱՐՐԱՖԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
4 ԱՊՐԻԼ 1930

	Ոսկի գրշ	Սուրիկ
Եգիպտ. Թղթադրամ	115 50	635
Անգլիա. »	112 50	618 50
Տօլար »	23 10	127
Թրքական »	10 70	58 50
Պաւնտ Օսմանեան	26	143
Իտալական Լիրա 100		660
Յունական Տրախմի 100		160
Անգլ. ոսկի	112	616
Ֆրանս. »	87 25	479
Օսման. ,,	100	550
Արծաթ մէճիտ		31
Դրէյտի Ֆօնս. Ա.	20 50	
,, ,, Բ.	14 00	
,, ,, Գ.	13 50	

Սաֆէրեան Եղբարք Թելեֆոն 20—25

ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒ ԼՍԻԱԳՈՅՆ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ ԸՆՏԻՐ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐ
WALTERS WILLINGTON KINGSTON ՄԱՐՔԱՅՈՎ.
ՓՈՒԹԱՑԷՔ ՕԳՏՈՒԻԼ ԱՅՍ ՊԱՏԵՀՈՒԹԵՆԷՆ
Դիմել ՆՇԱՆ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆի
Rue Foche ՆՈՐ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑԻ
ՓՕՍԹԱՅ B. P. 738

ՆՇՈՒՄ.— Սուրիոյ և շրջաններէն եկած ապսպրանքները կը գործադրուին փութով և խղճմտօրէն։

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԲԵՐԱՆԻ ՈՒ ԼՆՏԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՏՕՔԹ. Կ. ՊԱՂՏԻՃԵԱՆի
ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ, ԹԻՒ 165
«Կոյլէօրի Լաֆայէթ» վրայի յարկաբաժինը
ՊԱՂՏԻՃԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՆԱՆՕԹ ԴԵՐՁԱԿԱՏԱՆ ԿԻՑ
ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆԸ ԲԱՑ Է. կէս օրէ առաջ 8—12
կէսօրէ վերջ 2—6

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

Հանրածանօթ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆԸ մէջ բացուած է

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ
ՄԱՔՈՒՐ, ՕԴԱՍՈՒՆ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

Իր մաքրութեամբը, սպասարկութեամբը, համադամ կերակուրներու ցուցակովը ԱՆՄՐՑԵԼԻ պիտի ըլլայ Պէյրութի մէջ։ Կ'ընդունի յաճախորդներ՝ կանխիկ վճարումով, գները պիտի ըլլան անբաղդատելիօրէն աժան, մատչելի ամէնուն։ Նաև սրճարանի բաժին։

Փորձն է միայն միջոցը հաւատալու, հրամեցէք որ համոզուիք։

Տէր և Տնօրէն ԽՈՐԷՆ Ա. ՊԱՂԱՆԵԱՆ

ԲԱՐՍԵՂ ՊԱՂՏԻՃԵԱՆ (Զահլէի Նորակառոյց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ բարերարը)

Զահլէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին

Թաղական Խորհուրդս պատիւ ունի ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ՝ Զահլէի Նորակառոյց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Օծումը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 13ին՝ Ծաղկազարդի կիրակի օրը. Ներկայութեամբ բարերար Տիար Բ. Պաղտիճեանի որ անձնուիրաբար իր քսակէն տրամադրած է եկեղեցիի շինութեան բոլոր ծախքերը։

Այս բարեպատեհ առթիւ, կը հրաւիրենք հայ հասարակութիւնը ներկայ գտնուելու Ս. ՕԾՄԱՆ հանդիսութեանց։

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՀԱՅՈՑ ԶԱՀԼԷԻ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՆԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻԱ՝Յ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Պաշտօնական վերջին վիճակագրութեանց համաձայն, ընդհանրապէս մէկ միլիոն 622 հազարի հասած են 58,000 աւելի անցեալ շաբաթէն։ Խուհրպարանին մէջ Աշխատաւորական երեսփոխանները պ. Թօմասէն պահանջեցին գործաւորական ինչ ինչ դիրքեր ձեռք բերեր։ Վիճաբանութեանց ընթացքին բուռն մի-չադէպներ պատահեցան։

ՊԷՆԷՃԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Փրակա.— Զէխօ Սլովաքիոյ արտաքին նախարար Պ. Պէնէշ «Ահրաժի թերթակցին հետաքրքրական յայտարարութիւններ ըրած է Եգիպտոսի և Զէխօ Սլովաքիոյ յարաբերութեանց մասին։

Պ. Պէնէշ յայտնած է թէ Զէխօ-Սլովաքիոյ և Եգիպտոսի յարաբերութիւնները սկիզբէն իսկ ջերմ և բարեկամական եղած են։ Ինչպէս Ֆուատ թագաւոր իր այցելութեամբ հաստատեց անցեալ տարի, Զէխօ-Սլովաք ազգը մեծ շահագրգռութեամբ կը հետևի Եգիպտոսի զարգացման, իր վերածնունդէն մինչև անկախութիւնը։ Երկու երկիրներու յարաբերութիւնները մասնաւոր կարևորութիւն մը ստացած են տնտեսական դիտոնի վրայ և քաղաքական և տնտեսական շրջանակներու մէջ մեծ կարևորութիւն կը նշանակուի Եգիպտոսի և մեր միջև կնքուած առևտրական դաշնագրին։

ԱՐԱՆՏԻ-ՄԱՔՏՕՆԱԼՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն.— Պ. Կանտի երէկ Զէրբրոի մէջ ճաշեց, ուր հրաւիրուած էր Պ. Մաքտոնալտի կողմէ։ Երկու նախարարները խ սակցեցան նաև ապագայ խորհրդաժողովի աշխատութեանց երկայ վիճակի մասին։

Պ. Կրանտի կրկին հաստատած է իտալական տեսակէտը դինաթափութեան հարցին շուրջ, և քննած Անգլիոյ և Իտալիոյ կառուցիչներ։ Ամբողջ ստորագրած են Լոքարնոյի դաշինքը, ինչպէս նաև Ազգ. պարտադրին մեկնաբանութիւնը։

ՄԱՔՏՕՆԱԼՏԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն.— Կասավարութիւնը պարտուցաւ խորհրդարանին մէջ, երբ պ. Մաքտոնալտի մէկ բանաձևը աշխատանքի կանոնագրութեան կախակալման մասին մերժուեցաւ 175-ի դէմ 183 ձայնով։ Անկարևոր պարտութիւն մըն է եղածը։

Լոնտոն.Պ Մաքտոնալտ, պատասխանելով պ. Պոլտուինի, յայտարարեց թէ Պաղեստինի քննիչ յանձնախումբի տարբերութեան շուրջ յայտարարութիւնն ալ պիտի ընէ Ապրիլ 3ին։

ԱՐԻՒՆՈՏ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՀԱՅԵՐՈՒ ԵՒ ՀՆԴԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

37 ՎԻՐԱՒՈՐ ՈՐՊՆՑ ԵՕԹԸ ՀԱՅ

Ապատանէ (Պարսից ծոց) կը հաղորդեն թէ Փետր. 21ին արիւնոտ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ հայ մարդիկներուն և հնդիկներուն միջև։

Կռիւին պատճառը ֆութպոլի մրցում մըն էր, որուն մէջ յաղթողը արծաթէ բաժակ մը պիտի ստանար. Դաշտը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ մը, որուն մէջ կային նաև հայ այրեր, կիներ և երեխաներ։

Առաջին կիսախաղը անցաւ հանդարտ և առանց արդիւնքի, Հայկ. «Սիօն» խումբին անդամները, ինչպէս նաև հնդիկները աւելի մարզուած էին։ Երկրորդ կիսախաղը, երեք քառորդ ժամ վերջ, Մուշեղ Աւետիքեանի ճարտար մէկ «շիւթը» առաջին «կօրը» շահեցուց հայերուն։

Մեծ եղաւ հնդիկներու զայրոյթը։ Հայերը լուռմեն իրենց։ Ուրիշ կը փնտռէին իրենց բարկութիւնը դուրս տալու, և ահա գտան։ Հայ և հնդիկ մարզիկ կանոնի հակառակ արարք մը ունեցան։ Անգլիացի դատաւորը կեցուց խաղը, բայց ուշացաւ սկսելու սուլիչը։ Այս միջոցին, երկու մարզիկները վէճ ունեցան, և ահա հնդիկ հաշնատեսներէն ոմանք դաշտ իջան, շիտակ Աւետիքեանի վրայ վազելով, Հայ մարզիկներէն մէկը փութաց հասկնալ անցած դարձածը։ Հնդիկները, խոշոր փայտերով զինուած, յարձակեցան մարզիկին վրայ և գլխէն վիրաւորեցին զայն։ Նոյնպէս ուրիշ մը։

Մինչ այս մինչ այն, հանդիսատեսներէն 15 հայ երիտասարդներ ալ գործին խառնուեցան, հնդիկները հասան մեծ թիւով և անոնց կատաղի կռիւ մը սկսաւ։ Հնդիկները 3,400 հոգի էին, իսկ հայերը 20-25։

Արդիւնքը այն եղաւ որ հնդիկները թաւալեցուցին տուին, տալով 30 վիրաւոր, որուն չորսը ծանր։ Հայերն ալ եօթը վիրաւոր։

Ոստիկանութիւնը հասնելով պահակաց առաջնորդեց կռուողները և ինքնութիւնը ճշդելէն վերջ ազատ արձակեց։ Գոլ ծը դատարանի յանձնուած է։

ՀԵԼԼԷՆ ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ ԹԻՒՐՔԻԱ ՊԻՏԻ ԳԱ՝Յ

Էնկիւրի.— Պ. Վէնիզէլոս, որ ասիա մը վերջ Էնիւրի պիտի գայ, արտակարգ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։ Հելլէն վարչապետը Ըսսէթ փաշայի հիւրը պիտի ըլլայ։ Պ. Վէնիզէլոս երեք օր պիտի մնայ այստեղ։ Պատկան վարչութիւնը հիմակուընէ սկսած է պատրաստել ընդունելութեան յայտագիրը։

Աթէնք — Իրաւասու շրջանակներու մէջ կասկածելի կը նկատեն Վէնիզէլոսի Էնկիւրի ճամբորդութիւնը, մինչև որ վերջնականապէս չլուծուին թուրք-հելլէն ինդիրները։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

Երուսաղէմ — Անգլիական օդանաւային ուժերը և ոստիկանութիւնը հրաման ստացան։ Երուսաղէմի մէջ կանոնաւոր հսկողութիւն կատարել իսլամական Նէպի Մուսայի տօնին առթիւ, որ պիտի սկսի Ապրիլ 4ին։

Լոնտոն.— Պաղեստինի արաբ ղեկուցիրակութիւնը Լոնտոն ժամանեց և իջևանեցաւ Հայտ Բարք Օթէլ։ որ այս կերպով Լոնտոնի մէջ արևելքի կեդրոնը կ'ըլլայ։ Պաղեստինի պաուիրակները դուրս կը գտնուին, որով այդ երկու պատուիրակութիւնները իրար չկրցան տեսնել։ Պատուիրակները երեքշաբթի օր Լոստ Բասֆիլսի պիտի ներկայանան։

ՊԱՊԻԿԵԱՆ ՕՃԱՌԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՐԻԻ ՆԱՀՐ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԿԻՑ

Այս Հայկական Գործարանը կը պատրաստէ սեղական և Մարսիլիայի տաք ջուրի և պաղ ջուրի օճառներ՝ գիտական ամենարդիական սիստէմով և բացարձակապէս անխարդախ։

ՊԱՊԻԿԵԱՆ ՕՃԱՌԻՆ ՑԱՑԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՆ.—

1.— *ԼԱՒ ՄԱՔԲԵԼ.*
2.— *ԼԱՒ ՓՐՓՐԻԼ.*
3.— *ԼԱՒ ՓՐՓՐԻԼ ԵՒ ԲԻԶ ՍՊԱՌԻԼ.*
4.— *ՈՒՇ ՀԻՆՑՆԵԼ ԼԱԹԵՐԸ.*
5.— *ՁԵՌՔԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԱԿՈՒՂ ՊԱՀԵԼ.*
6.— *ՀԱՃԵԼԻ ԲՈՒՐՄՈՒՆՔ ՄԸ ՏԱԼ.*

Գործարանատէրը իր ապրանքները ընդհանրացնելու նպատակաւ, ժամանակէս կը ծախէ հետևեալ անմրցելի գիներով.

Մարսիլիոյ օճառ	(72 o/o) 120 կրամնոց կտորները	3	Ս. Դ.
» »	240 » »	6	» »
Տեղական օճառ օխան	30 Ս. Դ.		

Կը խնդրուի ՊԱՊԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԱՏԱՆ և բոլոր հայ նպարավաճառները մասնաւորապէս։

Այս օճառներուն ժամանութիւնն ու որակը հասկնալու համար իր բարեկամներուն հայ բնտանիք միայն անգամ մը թող փորձէ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ապտիլ Նաբի Հէպօ եւ Խորէն Թրիէն

ՐԻԻ ՍԼԷՆՊԻ ՄՈՒՍՐԱԹԻ ՓՈՂՈՑԻՆ ՎԱՐԻ ԱՆԿԻՒՆԻ ԴԻՄԱՑ

10 Տարուան փորձառութեան շնորհիւ կրցած ենք Պարսկաստանէն մէկիկ մէկիկ հաւաքել ամենաընտիր եւ յարգի գործերը Աւեւելեան եւ Ամերիկեան նատակներով

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՑԵԼԻՕՆ ԷՆ ԱԺԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՂԸ, ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԳՈՂ ՊԻՏԻ ՄՆԱՑ

Ուրեմն անգամ մը այցելեցէք եւ տեղեկացէք մեր պայմանները։ Այն յանախորդը որ մեր *ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ* գնած գործը չի սիրէ եւ ուզէ վերադարձնել, միջոցու մէկ ամիս, հարիւրին 10ը գեղջով եւ կընդունինք։ իսկ միջոցու 3 ամիս մեր *ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԷՆ* գնուած գործ մը կը փոխենք ուրիշ գործի մը հետ։

ՊԷՅՐՈՒԹ-ՆԻՒ ԵՕՐՔ 18 ՕՐՈՒԱՆ ՄԷՋ

ՊԱՅՐՆ ԼԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԻՆ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԵՒ ՍՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԵՒ ՆԻՒ ԵՕՐՔԻ ՄԻՋԵՒ

Անդրատլանտեան շոգի *ՊԱՅՐՆԸ*, որ ունի *22 000* թոն տարողութիւն, պիտի հասնի մեր նաւահանգիստը *30 Ապրիլ* եւ պիտի մեկնի հոյն օրը համար 16ին, ուղղակի Բիրէ եւ Նիւ Եորք ընդունելով համբարդներ ամենէ կարգի համար։

Այս նաւը համբարդներ կ'ընդունի նաեւ *Մարսիլիոյ* համար։ Նաեւ զեղջեալ գիներով, ինչպէս նաեւ համբարդներ *Մանթէվիտէօի Պուէնոս Այրէսի* զուգադիպութեամբ Հարաւային Ամերիկայի նաւահանգիստներուն համար։

Լաւագոյն միջոցը ապահովուելու հանգիստ հասնելու համար, Ապահովեցէք Ձեր տեղը դիմելով Սիւրիոյ եւ արեւելքի ընդհանուր գործակալ։

ՃՕՐՃ ՏԷՏԷՕՂԼՈՒԻ
Պէյրութ Ֆոչ փողոց

Հեռաձայնեան հասցէ
COLUMBUS Beyrouth

Փոստարկղ թիւ 806
Թէլէֆոն — 8-45

THE ROYAL MAIL LINE

ՕՐԵԼԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ

Խաթրան Մէսիթէրրանիրն Էքսբրէս Լայն

Կանոնաւոր երթեւեկ՝ Պէյրութ—Բիրէ—Մարսէյլ, Անգլիական նորահաստատ բնկերութեան *«Խաթրան» Մէսիթէրրանիէն Էքսբրէս Լայնի* շոգի եւ մաքուր նաւերով.—

Պէյրութէն Մարսէյլ 6 օրէն Ա. Բ. Գ. կարգի ամենահանգստաւէտ գապիններով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով համբարդող բոլոր համբարդներու հանգիստը ապահովուած է։

Նոյն նաւերով ինչպէս Մարսէյլի, նոյնպէս Մարսէյլի վրայով Շէրպուրկէն եկող ապահանորդ *Իսոլրլ Մէյլ Լայնի* հոգայ եւ հանգստաւէտ նաւերուն համբարդներ կ'ընդունինք, Հարաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար— Բէրնամպուքոյի, Պանտաեի, Բրոսէ Նաեէյրոյ, Սանթոսի, Մոնթէվիտէոյի եւ Պուէնոս Այրէսի համար։

Ճամբարդներ կ'ընդունինք նաեւ Նիւ Եորքի, Գուպայի, Մեքսիկոյի, Վենէզուէլայի, Հայիթիի, Կուէթէմալայի եւ կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Քէմբելու մէջ, մեր հայկական լուծնի գործակալն է Պրն. Գրիգոր Նուրխանեան որուն գրասենեակին մէջ տեղի կ'ունենան ամէն առաւօտ ժամը 6 — 8ը աշխի դէմ ժամանումներ, գրասենեակի բժիշկին՝ Տօքթ. Միք. Էշիշեանի կողմէ։

աւելի տեղեկութեանց եւ ժամադասնութեանց համար հանեցէք դիմել՝

Ամերիկեան Ֆոչ.
Պէյրութ
Փոստարկղ 895
Թէլէֆոն 9.06

Ռոսրլ Մէյլ Լայնի և Խաթրան Մէսիթէրրանէանի
Էքսբրէս լայնի Սիւրիոյ և Լիբանանի
Ընդհանուր ներկայացուցիչին
Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ՏՕՔԹ. Ե. ՀԻՏԷՃԵԱՆ

Ներքին բժիշկ Ամերիկեան հիւանդանոցներու
վիրաբուժական բաժնի
Դասատու Ամերիկեան հիւանդասրանի վիրաբուժական դասընթացքի։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ, իր Մրնէք էլ Հիւսնի դարմանատան մէջ, թ. 82
կիրակի օրեր, առանց խստութեան ամէն ազգի աղքատներուն հիւանդներ ձրի։

ՏՕՔԹ. Ա. ՊԷԶՃԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ—ՎԻՐԱԲՈՅԺ
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
Նախկին բժիշկ Պոլսոյ Ամեր. հիւանդանոցի և Պոլսոյ Կարմիր Խաչի

Հասցէ.— Ճան Պրլաթ, Ֆրանսական Զինուորական հիւանդանոցի հիւս դիմաց, Թիւ 47

Ընդունելութեան ժամերը՝
7—9 կ. Ա. 2—6 կ. Ե.

ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐ ՎԿԱՅՈՒՄԺ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ

ԵՂԻԱ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ — ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Պատ — Խարիս

Անգլիական եւ Ֆրանսական ամենաընտիր կերպասներու պատրաստութիւն, եւ ամենավերջին մօտայի համաձայն կատարելագործուած արուեստ։

Համոզուելու համար անգամ մը փորձեցէք եւ անաչառակոյս գոհ պիտի մնաք

ՆՈՐ ԿՕՇԿԱԿԱՐՍՏՈՒՆ

ՍԱՒԱՔ ՃԷՄԻԼ

Պանդոկ Բօնալի եռեւի դրան դիմաց թիւ 56

ԽԱՉԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Կը պատրաստէ ամէն սեռի եւ տեսակի ամենավերջին նորաձեւութիւնով ամենաընտիր կօշիկներ։ Պատրաստ ունինք Ամերիկեան եւ Եւրոպական թանկագին կաշիներու տեսակներ։

Գիները չափաւոր եւ գործը մաքուր։

Անգամ մը միայն փորձեցէք, ապահովելու համար Ձեր բնտանիքի սեփական կօշիկարար։

Դեղարան Խաղաղութեան

Pharmacie de la Paix

Avenue Weygand

ՅՈՎՍԷՓ ԱԼՀԱՅՏՕՆ

Մեր նաւահանգիստն է մ. Բրիթիշ, ուրաքսիրիշ եւ խղճմտութիւն. հոն կը գտնէք պատրաստի ամէն կարգի դեղեր, Ֆօթօկրաֆի, փարֆիւմերիի եւ ակնոցի հոյն մթերք։ Զափաւոր գին։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԵՐԱՄԵԱՆ իր ատաստանոցը հին Մատրաթէն փոխադրած է Բ. Փոմիսէրութեան դիմաց, թրամվայի գծին վրայ, թիւ 78 տան եկիրդ յարկը։

Եւրոպական եւ հայկական ձեռագործ կատարելագործուած ատաստաններ, որ զոհացում կուտայ ամենանուրբ նաշակներու։

Ամենավերջին նորաձեւութիւն,
Մաքուր կար,
Խղճամիտ գիներ,
Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱԶԴԱԿԻ